

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIII. letnik.

V Ljubljani, avgust 1906.

VIII. zvezek.

Deveta nedelja po binkoštih.

1. Različne vrste solz.

Ko se je približal Jeruzalemu in je mesto ugledal, se je zjokal nad njim.

Luk. 19, 41.

Ko se je Jezus približal Jeruzalemu, je pretakal solze. Gotovo so ljudje morali zelo hudobni biti, da jih je objokoval sam Zveličar! Kaj je moralo občutiti nebo, ko je njegov gospodar tu na zemlji pretakal solze, medtem ko se zemlja ni zmenila za njegov jok? O Jeruzalem, poglej, tvoj rešitelj prihaja k tebi s solznimi očmi in ti se norčuješ iz njegovih solz! O le boj se! Tistega oko, ki sedaj tebe obžaluje, bo tvoje srce enkrat pretreslo, ko bodo stali tvoji otroci pred njim kot — Sodnikom.

Ta obsodba sicer velja za Jeruzalem, toda velja obenem za tiste kristjane, ki se tudi norčujejo iz Jezusovih solz. Vsi tisti pa zasmehujejo njegove solze, ki letajo od ene pregrehe do druge, ki božje zapovedi zametujejo; kajti greh je Gospod objokoval. Kako veliko zlo mora torej greh biti, kako mora biti človeku v pogubo, ako je ganil nežno, usmiljeno srce Jezusovo takó, da je moralo dati s solzami duška svoji notranji bolečini. — Po njegovih solzah so tudi naše posvečene. Zato ni nobena sramota za človeka, če pretaka solze, ker je isto storil tudi naš Zveličar; še celo čast delajo solze človeškemu srcu, ako so odkrite.

Da, Bog nam je ž njimi podaril dragocen dar! Koliko tolažbe in miru bi pogrešali, ko bi ne bil podaril solz našim očem. Toda solzâ je več vrst; one morejo biti človeku v blagor in pa tudi v nesrečo. Iz solz se sme sklepati na človeško srcé. Torej so solze važen predmet v človeškem življenju, in ker nam kaže današnji evangelijski jokajočega Jezusa, tedaj premišljujmo danes, koliko različnih vrst solzâ je v človeškem življenju. Bog blagoslovi mene in vas pri tem premišljevanju.

Prva vrsta solzâ je tista, katere provzroči žalost in nesreča. To so solze Jeremijeve, s katerimi je objokoval sveto mesto Jeruzalem, razvaline porušenega templja, žalostno usodo opustošene domovine in njenih v sužnost odpeljanih sinov. To so solze tiste vdove v mestu Najmu, ki je šla s težkim srcem za krsto svojega sina. To so solze Kristusa, katere je pretakal na grobu svojega prijatelja Lazarja, to so solze Marijine pod križem, na katerem je visel njen ljubljeni sin. O, takih solzâ tekó na svetu celi potoki! Tu stoji otrok ob krsti svoje ljube matere ali očeta ter si s solzami lajša srcé. Tu tekó zopet solze človeka, ki ga preganjajo, ki ga zaničujejo. Tam zopet stoji drugi, katerega je roka Gospodova zadela, ali s kako boleznijo ali s kako drugo neizgledno, ki mu greni življenje. Malo jih je gotovo med nami, ki ne bi v svojem življenju prelivali kdaj že takih solzâ. O zato le tecite take solze žalosti in nesreče, nebo vam je dalo pravico za to; le tešite žalostna srca in okrepčujte jih, kakor okrepčuje dež zeleno polje. Blagor torej tebi, o kristjan, ako si moreš pri taki žalosti mirno trkati na srcé, da si teh solzâ nisi sam zakrivil. Gorje pa tebi, ako ti tvoje solze teko iz lastne krivde, ako si moraš sam očitati svojo neumnost, kajti takrat ti solze niso blažeče zdravilo, ampak kakor železo težko breme, ki ti dušo teži in mori. Tu pa nastane važno vprašanje, katero naj si vsak izmed nas stavi: Ali so moje roke čiste, da niso izsilile takih solzâ nikomur, zlasti ne pri vdovah in sirotah? O srečen tisti, kateri more na to vprašanje odkrito reči: da. Kajti take solze so vnebovpijoče in one bodo enkrat grozno obteževale smrtno postelj, odvzele bodo ves pokoj, ves mir. Vprašajmo torej še začasno svojo vest, ako kdo pretaka radi nas solze, oterimo te solze, da nas bode Zveličar enkrat z veselim srcem vsprejel.

Druga vrsta solzâ so solzé s o č u t j a. Take so bile one našega Zveličarja, ki je objokoval mesto Jeruzalem. To so solze onih usmiljenih ženâ, ki so srečale Jezusa, ko je nesel neznosno breme na goro Kalvarijo. O to so dragoceni biseri, ki se svetijo v očeh usmiljenih ljudi. Ali pa zasluži nasprotno tisti, ki ostane mrzel, brez sočutja, ko gleda nesrečo svojih sobratov, ali zasluži tak ime človeka ali celo kristjana? Ne, to je mrtva skala, katere nikdo ne premakne. Srce pa, katero pretaka solze usmiljenja, to je oltar božji, s katerega se dviga prijeten vonj k nebesom; take solze so zapisane v knjigi večnega življenja. O zato le tecite take solze, kajti zemlja je široka in nesreče, nadloge in reve je polno. Toda, ali pa zadostujejo solze same? Zveličar nam bodi tu zgled! On ni samo jokal, ampak on je vse storil, da bi odvzel Judom slepoto, da bi jih pridobil za Boga. *O Jeruzalem, kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja svoja piščeta, toda ti nisi hotel.* — Tako torej, dragi kristjan, tudi ti moraš združiti svoje solze z delom usmiljenja in ljubezni. Ako torej vidiš, da je tvoj bližnji v nesreči, o iztegni mu svojo dobrotno roko in pomagaj mu. Ako pretakaš take solze sočutja, ki se kažejo v dejanjski ljubezni, potem so tvoje solze več vredne, kakor zlato in dijamanti in tebi bodo prinesle obilnih obresti v nebeškem kraljestvu.

Tretja vrsta solzâ je tista, katere provzroči v e s e l j e. To je izraz krepostnega, ljubeznivega srca. Jaz ne govorim o pregrešnem divjem veselju, ampak o onem čistem veselju nad Bogom in njegovo pravičnostjo. Večna sreča tistemu, ki pretaka take solze ali jih pa pri drugih provzroči. To so solze hvaležnosti, ako pride nesrečnež, ki si ga si potolažil, revež, ki si mu ti pomagal, grešnik, katerega si potegnil iz brezdna njegovih pregreh, preganjani človek, katerega nedolžnost si dokazal, lačni, katerega si nasitil; ako torej tak pride k tebi ter te pozdravi kot svojega očeta, dobrotnika, rešitelja, kot svojega angela, o to je prizor, nad katerim se veseli nebo. O koliko priložnosti se nam nudi, da moramo izvabiti take solze veselja, ker je zlasti dandanes nesrečnih ljudi toliko na zemlji. To delo nam pa tudi pripravlja obilo sadu, kajti Gospod pravi: *Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli.* Kaj je storil Kristus? *On je hodil okoli,* tako pravi sv. Lukež, *in je dobro delal.* Kaj je torej kristjana najvrednejše delo? Svojim sobratom pomagati ter jim pripraviti veselja! Ali nam je morda ljubše, ako nas drugi sovražijo ali celo preklinjajo?

To je samo želja hudobnega duha, želja kristjana pa mora biti, da vidi okoli sebe samo vesele obraze, želja, katera je učencu ljubeznivega in milega Odrešenika popolnoma primerna. Toda ali je pa tudi vredno, da se trudimo zato, da izvabimo komu solze iz očesa? O, kdor še ni občutil v svojem srcu nebeškega miru, kdor še ni okusil, kako sladka je zavest, da smo komu dobro storili, ta naj se spomni samo na oni blaženi trenutek, ko mu bodo na dan vstajenja mrtvih in na dan sodbe prišli nasproti tisti, katerim je pomagal in ko bodo klicali: „O blagor tebi, ki si rešil mojo dušo, blagor tebi, ki si me rešil žeje in lakote, blagor ti ki si mi življenje osrečil.“ In srečen boš, ko se bo ozrl na te Zveličar, poln dobrote in milosti, in ti zaklical: „Ker si drugih življenje osrečil, blagor ti, torej uživaj večno srečo v nebesih.“ Bodite torej, dragi kristjani, pozdravljeni, tisto, kar drugim pripravljate, solze veselja, te solze bodo vam enkrat v obilno plačilo.

Četrto vrsto solza pa pretaka jeza in togota. To so solze hudobnega duha, ako bi bil sploh zmožen, da bi katere prelival. Te so najgrše solze, katere bi nikdar ne smele priteči iz človeškega očesa, ker onečastijo človeka. Hudobno, surovo in strupeno mora biti tako srce, ki provzroči take solze. Pred takim, ki pretaka take solze, bi se moral človek tresti, kajti primerjati ga moramo samo tigru, ki ne more uiti, ker je privezan na verigi; izpustite ga in on bode prvo stvar krvoločno požrl, katero bode dobil. Ravnotako dela tisti, kateremu nareka solze jeza in togota. Njega samo to boli, ker ne more dati duška svoji jezi, ker so mu vezane roke. O, le počakajte, ko bo dobil priliko, ko bodo proste njegove roke, tedaj bo s podvojeno hudobnostjo in togoto izvršil svoj naklep, da si ohladi svojo jezo. Sodite, dragi kristjani, sami, ali ni tak človek že podivjan, ki iz jeze pretaka solze, ki jezen v njih išče tolažbe, katere so ustvarjene samo za žalost in veselje? Tak človek je res grozovit, takega se moramo ogibati. Njegovo srce je izmrlo sočutju in usmiljenju, ta potok se je posušil, on ne pozna veselih solza, on samo zato živi, da greši in preklinja. — O, obžalovanja vredni so taki ljudje! Ti so morilci svojega lastnega miru, oni si sami naredo svoje življenje za pekel, ker žive v sovraštvu, v zavisti in nevoščljivosti, oni si nakopavajo greh na greh, take solze jim neskončno obtežujejo zadnjo uro. O, na zadnjo uro, takrat bi marsikdo rad pretakal solze kesanja in pokore, toda takrat bode — prepozno, njih potok se bo posušil. Sodite zopet sami, ali sme tak človek upati, ki noče odpustiti

svojemu bližnjemu, da mu bo enkrat odpustil Bog? — O, jokajoči Jezus — in človek, ki pretaka solze iz jeze in sovraštva, kako velikanski razloček! Ali ne pretrese naših kosti ta pogled, to nasprotje? O nesrečni tisti ljudje, ki take solze pretakajo, pa nesrečni tudi tisti, ki drugim pripravljajo take solze! Skrbimo torej, da takih solz ne bomo krivi, in zgled našega Odrešenika nam bodi pred očmi, ki je pač jokal iz usmiljenja, nikdar pa iz jeze in sovraštva!

Slednjič je peta in zadnja vrsta solza, in te so solze kesanja. To so solze Davidove, katere je pretakal prepevajoč na svoji harfi, to so solze Petra, ker je zatajil svojega Učenika, to so solze Magdalenine, s katerimi je brisala noge Jezusove. Srečnega moramo imenovati tistega, kateri ni imel potrebe takih solz prelivati, tak ima nebesa v svojem srcu, tak je hodil vedno po pravem potu, ki pelje v večno življenje. Kje pa je tisti srečen človek, da ni imel nikoli vzroka, pretakati solz kesanja? Samo Jezus je bil, edino on ni potreboval kesati se s solzami za svoje grehe, ker nobenega imel ni, saj mu še sovražniki njegovi niso mogli dokazati najmanjše krivde! Drugače ga pa ni na svetu, ki bi ne grešil! Človek je slab in lahko pade v najglobokejše brezdnost. Sedaj si nakoplje sovraštvo, sedaj zametuje zapovedi, sedaj si prilasti tuje imetje. Seveda pride potem kesanje, ki mori dušo in pravi: Kaj si storil? O srečen še tisti, kateri more take solze kesanja prelivati, ker še je čas tukaj na zemlji, a kmalu bode prepozno! Kakor je Bog gledal z zadovoljnostjo na Davida, na sv. Petra in na Magdaleno — tako gleda tudi na spokornega grešnika! Toda pomniti moramo, da so bile te solze odkrite, ker so prihajale iz srca. O tudi hinavec more pretakati take solze kesanja, pa kaj mu koristijo? Pomnimo dobro, da Bog ne gleda samo na oči, ampak da gleda pred vsem na — srce človekovo! Take hinavske solze so pred pravičnim Bogom gnusoba, one ne pogase ognja v njegovi duši, one ne izbrišejo grehov. Obžalovanja vreden pa je tisti, ki hrani take solze za smrtno postelj. O kako negotove so take solze, ker se ne ve, ali so uslišane pred Bogom ali ne! Ali naj more nekaj kapljic izbrisati pri grobu celo pregrešno življenje? Nebrojno število zdravih dni je imel grešnik, da bi se lahko skesal, ali naj se Bog zadovolji samo z zadnjimi minutami? Res da je Bog neskončno usmiljen, toda vselej stoji tej usmiljenosti na strani Njegova stroga pravičnost! Ali je mogoče, da grešnik obudi v zadnjem trenutku kesanje, ko se popreje celo življenje za Boga nič menil ni? — O, pustimo

torej teči ta potok še v življenju, da ne bomo enkrat močili svoje smrtne postelje ob zadnji uri! Kaj naj pa rečemo šele o tistih, ki žive v grehih dan za dnevom, pa tudi na smrtni postelji mrzli, brezčutni ostanejo? O, objokujmo pa mi take grešnike, dragi kristjani, z Jezusom vred, ki se je jokal nad Jeruzalemom. Kako pretresljiva misel je ta, da Zveličar, Stvarnik nebes in zemlje, objokuje greh, človek, uboga stvar, se pa smeje in iz njega norčuje! Ali je mogoče, da more črv bolj zaničevati svojega Stvarnika? — O enkrat bo prišel dan, ko bodo te solze Zveličarjeve padale kakor strele na izgubljene grešnike; če ste tukaj zaničevali jokajočega Jezusa, tedaj boste izkusili strogega Sodnika takrat, ko boste klicali: *Gore, padite čez nas, hribi pokrite nas!* — O ljubeznivi Zveličar, ki si objokoval greh pri pogledu mesta Jeruzalema, daj takim grešnikom spoznati brezdno, v katero se pogrezajo, omeči njih srca, da ne bodo svojega pregrešnega življenja večno objokovali. Vsem drugim pa podeli dobroto, da se ne bomo gledali med seboj kakor tujci, ampak da bomo imeli usmiljenje z reveži in nesrečnimi ljudmi, ki so naše pomoči potrebni. Posuši ti solze vseh nesrečnih ljudi, da bo postala zemlja ne solzna dolina, ampak dolina pravih otrok božjih, ki bi se vselili neskončno svetega, mogočnega Boga. Po smrti nam pa dodeli milost, da Te bomo gledali od obličja ne veke. Amen.

I. Baloh.

2. Pomen Jezusovih solz.

Ko se je Jezus približal Jeruzalemu in mesto zagledal, se je zjokal nad njim.

Luk. 19, 41.

V onem času, ko je Sin božji živel na svetu in je hodil in učil po judovski deželi, je živel tam rimski namestnik Publius Lentulus. Le-ta je pisal neko pismo, katero je ohranjeno do današnjega dne. V njem popisuje med drugim tudi Jezusa, ki je tedaj živel; pripoveduje, kakšna je bila njegova postava, njegovo življenje, njegova svetost in čudeži njegovi. Na koncu pa pravi, da Jezusa ni nikdo nikdar videl, da bi se smejal, pač pa, da se je jokal. To poročilo rimskega malikovalca o Sinu božjem se popolnoma strinja s sv. evangeliem. Sv. evangelij namreč večkrat pripoveduje, da je Kristus jokal, nikoli pa ne, da se je smejal. Tudi današnji sv. evangelij pripoveduje o tem. Ko je namreč Jezus slovesno šel v Jeruzalem, se je zjokal, ko je mesto zagledal.

Toda odkod neki to, da oni, ki v vseh svojih brezmejnih bolečinah in v preganjanju, katero je pretrpel, ki na celem dolgem križevem potu in pri vsem strahovitem križanju ni prelil nobene solzice, ki niti žal besedice ni izustil, da isti sedaj pri pogledu na Jeruzalem tako milo joka? To prihaja odtod, ker je njegovo božje srce bilo polno neizmerne ljubezni za judovsko ljudstvo. Sedaj pa je videlo njegovo vsevidno oko vso ono strašno nesrečo, ki žuga mestu in ljudstvu. Videl je to, in njegovo srce je zadrtelo pri tem pogledu in solze so mu zalile oči. Tako rad, o j tako srčno rad bi odvrnil to nesrečo, toda zaslepljeno ljudstvo ni tega hotelo. Kakor do Judov, tako ima Jezus neizmerno ljubezen tudi do nas, rad bi odvrnil od nas večno pogubljenje, katero žuga tako marsikateremu. Tudi nad temi joka, ker ne spoznajo dneva svojega obiskovanja. Da pa bolj spoznamo pomen teh bridkih solzâ, pokazal bom 1. nesrečo, katera je zadela Jude, ker niso rabili milosti in 2. nesrečo, katera žuga nam, ako ne bomo skrbeli za svoj dušni blagor.

Bog blagoslovi naše premišljevanje!

1. S solzami v očeh je govoril Kristus, ko je zagledal trdovratno mesto: *Da bi spoznalo tudi ti in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir, zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi. Ker prišli bodo dnevi nad te in tvoji sovražniki te bodo obdali z nasipom in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani. V tla bodo pomandrili tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili kamna na kamnu, zato ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.*

Tri resnice nahajamo v tem grozečem prerokovanju, in sicer: bližnji konec mesta in njegovih prebivalcev, srčno željo Jezusovo, da bi odvrnil to nesrečo, in trdovratnost ljudstva, ki se ne da rešiti iz nadlog.

Da je Jezus hotel rešiti judovsko ljudstvo, to je znano, saj zato je prišel na svet, da bi odrešil ves svet, pred vsem pa judovsko ljudstvo. Da pa se ravno to ljudstvo tako ustavlja, da se ne pusti rešiti, to toži tudi na drugem mestu, ko pravi: *Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in kamenjaš nje, kateri so k tebi poslani, kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor zbira koklja svoja piščeta pod peruti, po nisi hotelo! Glejte, vaša hiša vam bo prazna zapuščena. In na drugem mestu grozi: Vsa*

pravična kri, ki je bila prelita na zemlji, prišla bo nad vas, od krvi pravičnega Abela do krvi Caharijeve, sina Barahijevega, katerega ste umorili med templom in altarjem. Resnično vam povem, vse to pride nad vaš rod.

Tako strahovite besede iz ust najljubeznivejšega Jezusa so morale navdati s strahom vsakega, kdor jih je slišal in premislil. In vendar bi Bog odvrnil to nesrečo od izvoljenega ljudstva, ko bi le sprejelo Jezusov uk in delalo pokoro. Toda zaslepljeno, zakrkneno ljudstvo ni poslušalo resnih opominov; v svoji zlobnosti je zagazilo tako daleč, da je položilo svojo kruto roko na Odrešenika samega, ki je prišel z nebes, da je delalo ž njim kakor z največjim hudodelcem, in da ga je slednjič z res nečloveško okrutnostjo pribilo na križ. In tako je šlo dalje, ne da bi slutilo, da pogin stoji že pred durmi. Komaj je preteklo 37 let po tem Jezusovem prerokovanju, se je že vse vresničilo na tako strašen način, da človeški jezik tega skoro ne more dopovedati. Ako izvzamemo vesoljni potop in pogin Sodome in Gomore, smemo reči, da od začetka sveta pa do danes ni še prišla taka nesreča nad ljudi kakor tedaj nad Jeruzalem.

Tvoji sovražniki te bodo obdali z nasipom in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani, napovedal je Sin božji, in 37 let pozneje se je to do pičice natanko izpolnilo. Leta 70 po Kristusovem rojstvu je pridrl rimski poveljnik Tit s svojimi legijami pred Jeruzalem in ga je obdal. Bilo je ravno o velikonočnem času, torej tedaj, ko je bilo judovsko ljudstvo z vseh strani zbrano v mestu, da bi bilo pri velikonočnih slovesnostih. Grozno je bilo gledati to obleganje. Zastonj so se mnogi trudili, da bi pobegnili. Zmešnjava je bila čedalje večja. Čeprav je vsakdo moral uvideti, da se bo kmalu začela lakota v mestu, vendar so surove čete požgale skoro vse žitnice, kjer je bil nakopičen živež za mnogo časa. Začela se je lakota in ž njo vred so nastopile še druge nadloge, ki lakoti slede, nastopila je strašna kuga. A vse te stiske niso uklonile ošabnih Judov. Tit jim je večkrat ponudil spravo, ako se izlepa uklonejo, a vselej so to dobrohotno ponudbo zaničljivo odbili. Sedaj je Tit nastopil hujše. Vsakega, ki je hotel iz mesta ubežati, je poslal z odsekanimi rokami nazaj ali pa ga je dal križati. Križanih je bilo toliko Judov, da je slednjič zmanjkalo že lesa, na katerega bi Jude pribili. Tisoče Judov je bilo poklanih, in tisoče njih je pobrala strašna kuga. Ceste in trgi so bili pokriti z mrličmi. Nekatere hiše so bile napolnjene samih

mrličev. Lakota je bila čedalje hujša; jedli so usnje, gnjilo slamo, sploh vse, kar so mogli zgristi. Neka mati je zaklala celo svoje lastno dete in ga spekla, a predno ga je povžila, je pridrla druhal in ji ga je požrla. Sicer tako lepo in veličastno mesto jeruzalemsko je postalo mrtvaško polje. Čez 600.000 mrličev so pometali čez mestni zid in druge so spravljali v prazne hiše. Grobna tihota je vladala po mestu in mrliški duh je okuževal zrak daleč na okrog. Še enkrat je ponudil Tit spravo, naj se izlepa uklonejo, a zopet so ponudbo odbili. Zdaj ukaže Tit, naj s silo vzamejo mesto. Po strašnem boju, v katerem je tekla kri kakor v potokih, je bilo mesto premagano in pokončano. Od vse njegove slave ni ostal nobeden sled; celo krasni tempelj je postal žrtev plamena.

Glejte, kristjani, tako se je uresničilo prerokovanje Jezusovo, katero nam popisuje današnji evangelij. Število onih, ki so bili pomorjeni od meča ali od kuge, je nad 1.000.000. Izmed onih pa, ki so ostali še živi, jih je bilo 97.000 odpeljanih v Rim, kjer so jih porabili pri borilnih igrah, druge pa so poprodali kot sužnje na vse strani. *Glejte, vaša hiša vam bo prazna zapuščena*, je rekel Kristus; in res: do današnjega dne je Jeruzalem pust, zapuščen kraj. Vsi poizkusi, da bi se mesto zopet dvignilo v prejšnji slavi in da bi tempelj zopet sezidali, so bili zastoj. Ostanek judovskega rodu pa je še danes raztrošen po vsem svetu, vsem ljudem v nadlego, v očitno znamenje, kako Bog kaznuje nespokornost in trdovratnost.

Kristjani, katerega izmed nas ta žalostna usoda ne gane in ne vzbudi v njem resnih misli? Pomislite, tako velika stiska je prišla nad izvoljeno ljudstvo božje, nad ono ljudstvo, katero je Bog tako neizmerno ljubil, nad ljudstvo, katero je izvolil iz vseh narodov, da ga privede v zveličanje, nad ljudstvo, katero je preobložil z vsemi dobrotami in kateremu je pred vsemi drugimi namenil milost odrešenja, v čegar sredi je Odrešenik celih 33 let živel, učil in delal, dokler ni dal svojega življenja na gori Golgoti v blagor vsega sveta. Jezus vidi pogin tega mesta, vidi vso to grozno nesrečo, vidi in milo joka!

Glejte, to je pomen Jezusovih solzâ!

II. *Ko je Jezus mesto zagledal, se je zjokal.* Dragi moji, ako je Jezus jokal zagledavši Jeruzalem, ker se judovsko ljudstvo ni hotelo rešiti, ali se ne vzbudi tudi v nas misel in strah, da je Jezus jokal tudi zarad nas? Kakor je Jezus ljubil Jude, tako ljubi tudi nas; kar je storil za nje, to je storil tudi za nas, in v

svoji sv. Cerkvi deluje še vedno v to, da nas reši in privede v nebesa. Ako pa je izgubljen ves njegov trud z nami, ali ne joka tudi nad nami tako, kakor nad Judi? Bo-li naša nesreča kaj manjša, kakor je bila nesreča judovskega ljudstva?

Ne zatisnimo torej nalašč svojih oči pred prihodnostjo našo; v tem se smrti nikakor še ne izognemo. Kakšna bo naša prihodnjost, tega ne vemo; zato pa se moramo bati! Še živimo; a prej ali slej pride nam poslednji dan, ko bomo morali iti tje v drugi svet. Bomo-li po smrti dosegli krono zveličanja v nebesih, ali pa usodo pogubljenih v peklju. Nobeden tega ne ve! in vendar to doleti vsakega. Nimamo-li torej dovolj vzroka, da se bojimo? Zato, ljubi moji, ne varajmo sami sebe; mi živimo preveč posvetno, počutno; le tega navadno želimo, kar je vseč našim počutkom; le to iščemo, kako bi si življenje na tem svetu dovolj prijetno in zložno naredili; za usodo našo onkraj groba pa se zmenimo premalo. Ljubi moji, je-li to pot, ki pelje proti nebesom? Sin božji pravi: *Nebeško kraljestvo silo trpi, in le tisti, ki silo rabijo, ga na-se potegnejo. Pojdite notri skozi ozka vrata, zakaj široka so vrata in prostorna je pot, ki pelje v pogubljenje in veliko jih je, ki po njej hodijo; kako ozka pa so vrata in kako tesna je pot, ki pelje v življenje, in le malo jih je, kateri jo najdejo.* In na drugem mestu zopet pravi: *Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.* Iz teh besedi moramo sklepati, da tisti, ki hoče biti zveličan, mora se bolj truditi za nebesa, kakor se ljudje sedaj trudijo. Toda, vprašam vas, koliko pa jih je, o katerih bi smel reči, da so v popolnosti večji od drugih, da zvesto služijo Bogu? Ako sledimo le počutnemu razveseljevanju, ne smemo upati na nebesa; Kristusova kri je za nas izgubljena. In to pa globoko rani njegovo presveto srce, on joka, pretaka bridke solze zaradi nas. Koga izmed nas bo zadelo pogubljenje, tega ne vemo; toda gotovo je, da je nesreča pogubljenih v peklju mnogo hujša, kakor nesreča Judov pri razdejanju mesta Jeruzalema. Da to spoznamo, vzemimo si le eno muko, muko večnega ognja, in si živo predstavimo, kakor bi v ognju že ležali. Gotovo se zgrozimo pri taki misli in mi se tresemo še bolj, ako pomislimo, da nas to peklensko žrelo več ne bo izpustilo, ako enkrat vanj zaidemo.

Mi se zgrozimo, ako resno premišljujemo trpljenje v peklju, in ako pomislimo, da utegnemo tudi mi kdaj tam zdihovati. Pa pri vsem tem mi še ne spoznamo pravega trpljenja v peklju.

Kristus sam ga gleda, on ve za vse muke peklenske, katere trpe pogubljeni na duši in telesu. On vidi to, ki nas tako ljubi! Kaj menite, da ne krvavi njegovo božje srce pri tem pogledu, da ne solzi njegovo oko? Kako bi žalovala dobra mati, ko bi videla sina v večni nesreči. Jezus pa ljubi ljudi bolj kakor najboljša mati, zato tako žaluje nad grešniki, zato se milo joka, ker rad bi jim pomagal, pa ga odganjajo od sebe.

Ako vse to resno preudarimo, ljubi moji, odložiti moramo vso lahkornost in se z vsemi močmi potruditi, da odidemo pogubljenju. *Da bi vsaj spoznal, kaj je v tvoj mir*, pravi Zveličar, *sedaj pa je skrito pred tvojimi očmi*. Ko bi Jeruzalem spoznal, kaj mu žuga, gotovo bi se rešil. In ko bi vsakdo izmed nas vedel, kaj ga čaka onkraj groba, gotovo bi se trudil noč in dan, da bi se rešil. Toda neznano nam je, kaj bo z nami, neznano nam je tudi, kdaj nastopi za nas ona usodna ura. Zato je treba, da smo vedno pripravljeni, da ne zaidemo v večni ogenj, temveč pridemo v sveta nebesa. Zato pa je treba večkrat pogledati tja v večnost. Tak pogled nas utrjuje v dobrem in nas varuje hudega. Zato pravi sv. Duh: *Človek, v vseh svojih delih se spominjaj poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil*. Amen.

† J. Benkovič.

Deseta nedelja po binkošti.

O ničevosti napuha.

Povem vam, cestninar je šel opravičen v svojo hišo, farizej pa ne . . .

Luk. 18. 14.

Povem vam, cestninar je šel opravičen v svojo hišo, farizej pa ne; — s temi ostrimi besedami je v današnjem sv. evangeliju Zveličar kratko obsodil farizeja. In vendar — mislili bi lahko — koliko prednosti je imel ta farizej pred drugimi: ni bil kakor cestninar oderuh, ni bil razbojnik, krivičnik, presešnik, postil se je veliko in desetino dajal z vrhano mero . . . Toda farizej je bil napuhnen in Gospod ga je zavrzel radi napuha, onega ničevega, votlega napuha, ki je zaklical Bogu v obraz: *Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje!* Da pa morda tak napuh tudi v naših srcih ne uniči vsega dobrega, premišljajmo s pomočjo božje milosti nekoliko o ničevosti napuha, v katerega nas

hoče zapeljati pogled — 1. na naše nadnaravno bogastvo milosti, ali pa — 2. na naše posvetno premoženje in naravne darove.

1. Lepa prilika v sv. pisemski knjigi sodnikov (p. IX.) pripoveduje med drugim, da se je nekemu trnjevem grmu zazdelo, da lahko kraljuje nad rastlinami; zato zakliče vsem, tudi velikanskim cedram: „Pridite in počivajte pod mojo senco.“ — Temu trnu so podobni oni kristjani, ki so sicer v milosti božji, a mislijo, da njih čednosti donašajo bogve kako žlahtne sadove in se zato povzdigujejo nad druge, češ, iščite za-se v senci mojih čednosti in dobrih del lepih zgledov in pomoči.

A kdo ve, kako bi se njih čednosti pokazale, če bi si kdo drznil dvomiti: morda pa njih čednosti niso nič posebnega, so bolj kazni kot plačila vredne, morda je njih varčnost le bolj skopost, pobožnost le bolj svetohlinstvo, ponižnost prikrita ošabnost i. t. d. In marsikdo bi začutil v svojem srcu svoj razžaljeni napuh, iz česar bi lahko spoznal, kako majhne so še njegove čednosti in, da se ni pametno radi svojih dvomljivih čednosti povzdigovati nad druge, morda velikane v čednosti.

Prav tako imamo malo vzroka z milostjo se ponašati, če pomislimo, da smo kedaj storili smrtni greh ali še celo večkrat, in da nas je Bog le iz golega usmiljenja zopet sprejel med svoje otroke, in da najbrž še niso vse kazni za greh prestane, s katerim smo križali Jezusa. Glejte, Judje so Kristusa le enkrat križali, in kazni za ta greh prenašajo celo njih potomci že 19. stoletij in kakor so danes, bodo po preroku še tja do konca sveta svetu sramota in zaničevanje in prokletstvo narodov. In mi . . . doklej se bomo še s svojo sramoto ponašali?

Kdor pa stoji, naj gleda, da ne pade! Če nismo še nikdar smrtno grešili, kdo nam je porok, da ne bomo? Da bomo vztrajali do konca? Čim višje je kdo prišel iz doline na strmo goro, kadar pade, pade tem globlje. O vi vsi, ki greste po strmi in ozki poti čednosti, ne prevzemite se: bil je David svet kralj po srcu Gospodovem — a je padel; sveta zgodovina nam kaže mučence, ki so že na pol pečeni in raztrgani odpadli od Kristusa in darovali malikom; kaže puščavnike utrjene v postu in zatajevanju, ki so se izprevrgli v nasprotno; kaže tudi čednostne ljudi, katere je Bog po njih padcu v greh takoj, morda brez kesanja,

poklical pred svoj sodnji stol. — S strahom in trepetom torej delajmo za svoje zveličanje in ne z napuhom, ker Gospod nas svari: *Glej, kakor ilovica v lončarjevi roki, tako ste vi v moji roki* (Jerem. 18. 6.) in: *Ali nima lončar oblasti iz ravno tiste ilovice narediti ene posode za čast, ene pa k nečasti?* (Rim 9. 21.) Kličimo si tedaj vedno v spomin z apostolom Pavlom: *Ne bodi prevzet, temveč boj se!* (Rim. 11. 20.)

2. Veliko močnejši, a še bolj ničeven kakor prvi je pa dalje napuh radi posvetnega premoženja in naravnih vrlin.

Popolno brezmiselnost takega napuha so že paganski Rimljani spoznali: lahko rečemo, da svet še ni videl nič veličastnejega in sijajnejega, kakor je bil slovesni vhod zmagoslavnih vojskovodij v starodavni Rim; a glejte, po poročilu Tertulijanovem je vsakemu zmagalcu med potjo vedno klical zraven idoči klicar: „Spominjaj se, da si človek!“ In po pravici, kajti človek ostane človek! In najsi bo na videz res velikanski razloček med stanovi, med bogatini in reveži itd., v štirih rečeh si ostanejo vsi ljudje enaki kot sedaj: Enaki v rojstvu! *Zakaj noben kralj nima drugačnega rojstnega začetka, ampak vsi imajo enak vhod v življenje*, pravi knjiga Modrosti (7. 5.) Enaki v življenju! Vsi trpijo vsled bolezni, skrbi, nesreč in mehkužnež celo bolj kot prostak. Enaki v smrti! Smrt napravi enako konec blišču kot solzam. Enaki tudi po smrti! In to je tista zadnja grozna enakost, ki kljuje krivičnika, briše solze siromaku in ki mora tudi zmračiti jasno čelo prevzetnemu napuhnjenju!

Toda kljub tej enakosti so vendarle samo nekateri oblagodarjeni z imetjem in vrlinami in zakaj bi potem ne nosili glav po koncu! Kaj naj rečemo k temu? Nič ne bomo rekli, ker govoril je že Gospod s svarilnim glasom: *Kaj pa imaš, kar bi ne bil prejel? Ako si pa prejel, kaj se hvališ, kakor da ne bi prejel?* — Torej kar imamo, ni naša last, ampak mi smo le najemniki, hlapci božji. In kakor bi ti ravnal s svojim najemnikom, ki bi se s tvojim premoženjem bahal, prav tako lahko Bog vsak trenutek s teboj naredi rekoč: *Neumnež! to noč bom tvojo dušo tirjal od tebe.* (Luk. 12. 20.) *Kdor se pa napuha drži, bo s kletvijo napolnjen in poslednjič ga bom podrl.* (Sir. 10. 15.)

In končno se en razlog v pomislek, ki naj bi svetnim prevzetnežem izpodbil votli napuh! Bog daje onim, ki imajo manj posvetnega blaga, več nadnaravnih milosti. Tako je Jezus Kristus

k jaslicam prve poklical uboge pastirje, delil je revščino s siromašnima Marijo in Jožefom, evangelij je v prvi vrsti oznanoval ubogim, hvalil je svojega Očeta, da je nebeške skrivnosti razodel malim in ubogim v duhu, svetnim modrijanom pa prikril, svoje naslednike si je izbral izmed revnih ribičev; krščanstva so se oprijeli najprvo nižji sloji, in še dandanes klije živa vera v celi moči v srcu prostoplega reveža, kajti napuha polnemu in vendar praznemu srcu se Bog ustavlja.

Lahko smo izprevideli, dragi verniki, kako zoprna je Bogu in kako nespametna je za razum prevzetnost, bodisi radi dušnega, bodisi radi posvetnega bogastva. Zato se varujmo napuha in posnemajmo kraljico Estero, predpodobo Marijino, ki je povzdignjena od navadne Izraelke v babilonsko kraljico tožila Bogu: *Ti, Gospod, poznaš mojo stisko, da se mi gnjusi moja prevzetna in častljivega oprava, in da jo studim in je ne nosim ob dnevih moje samote.* (Est. 14. 16.) Posnemajmo raje Marijo, milost polno, ki je pa kljub temu klicala: *Glej, dekla sem Gospodova!* — Vrzimo od sebe napuh in ponižajmo se pred Gospodom, bližnjim in samim seboj! Pred Gospodom, in sicer s tem, da pripoznamo, da nimamo ničesar, kar nam ni podarila nlegova roka; — pred bližnjim, ker je tudi on podoba božja, a morda vendarle bližje Njemu kakor mi; — in pred samim seboj, ker vse, s čimer se ponášamo, je tuje blago a naša le — nezmožnost in greh. Amen.

I. K.

Praznik Marijinega vnebovzetja.

1. Vnebovzetje Marijino.

Povikšana sem, kakor ceder na Libanu in kakor cipresa na sijonski gori.
Sir. 24, 17.

Slovesen je dan, ki ga danes obhajamo; mi slavimo namreč vnebovzetje Marijino. Pripravljali smo se nanj s postom včerajšnjega dne; danes pa se verno ljudstvo zbira v Marijinih svetiščih. Ljudje romajo na razna božja pota Marijina: (na Brezje, na sv. Višarje, na sv. Goro in druge Marijine cerkve). Tudi mi smo se zbrali (v Marijinem svetišču), da spodobno praznujemo

slovesni dan, da se spominjamo svete smrti Marijine in preselitve v sveto nebo. V ta namen premišljujmo

1. Marijino smrt,
 2. nestrohljivost njenega telesa in
 3. Marijino vnebovzetje.
-

1. Smrt svetnikov je srečen konec njihovega življenja in začetek srečne večnosti. Lepša kot v svetnikih je bila smrt Marijina. Bila je

1. Tolažilna. Kadar katoličan umre lepo previden s svetimi zakramenti, tedaj se bere v naznanilu: Umrl je previden s tolažili sv. vere. Kako tolažilo pa je prejela Marija na smrtno uro? Imamo podobe iz srednjega veka, na katerih se predstavlja Marijina smrt. Apostoli so zbrani krog nje in ji delijo svete zakramente, z molitvami posvečujejo njene zadnje trenutke. Ne vemo sicer, koliko apostolov je bilo navzočih, gotovo pa je bil zraven sv. Janez evangelist, ki je poskrbel vse, kar je bilo zaukazano po sv. Cerkvi, takrat tako lepo cvetoči. Ravnal se je natančno po navodilu sv. Jakoba, škofa Jeruzalemskega, ki se glasi: *Je kdo bolan izmed vas, naj pokliče duhovnike Cerkve in ti naj molijo nad njim in naj ga mazilijo s sv. oljem v imenu Gospodovem.* (5, 14) Marija, ki je prej natančno spolnovala Mojzesovo postavo, dala obrezati dete Jezusa, se podvrgla očiščevanju, prihajala v Jeruzalemski tempelj, Marija, pravim, je gotovo spolnila tudi določila sv. Cerkve za umirajoče.

2. Marijina duša se je brez bolečine ločila od njenega telesa. Smrt, grenka smrt je bila kazen za pravi greh; ker pa Marija nikdar ni imela izvirnega greha na sebi, njena smrt ni bila kazen, marveč mirna preselitev v večnost. Zategadelj se slika umirajočega Devica ne na bolniški postelji, ampak klečeč v svoji izbici, oprta na sv. Janeza. V takem položaju moli in zaspi ter počasi omahuje v naročje sv. Janeza, kateremu je bila izročena skrb za božjo Mater.

3. Lahka je bila Marijina smrt, saj je nobena stvar ni vezala na svet. Že davno jo je zapustil Jezus na zemlji in se podal k nebeškemu Očetu, umrl je deviški njen ženin, umrli starši. Za nikogar ni imela skrbeti; stala je ob zibelki razvijajoče se Cerkve, sedaj je Cerkev vtemeljena in razširjena, apostoli so trdni stebri, na katere je postavljena. Ni je bilo treba reči, kakor

je govoril sv. Martin na smrtni postelji: „Gospod, ako sem še potreben svoji čredi, ne strašim se dela.“ Nobena vez je ni več vezala na zemljo, vse so jo vlekli proti nebu.

4. Srečna je bila njena smrt, saj jo je napolnjevalo sladko in trdno upanje, da bo zdaj zdaj zopet združena s svojim božjim Sinom. Bolj kot Job je zamogla zaklicati: *Vem, da živi moj Zveličar in da bom v svojem mesu gledala svojega Boga. Sama ga bodem videla in gledale ga bojo moje oči. To upanje je hranjeno v mojem srcu.* (Job 19, 25.) — Lahko je zaklicala s sv. Pavlom: *Želim biti razvezana in bivati s Kristusom.* (Filip. 1, 23.) Lahko in še lažje je tolažila svojo dušo z besedami sv. puščavnika Hilarijona: Duša moja, več kot štirideset let si služila Bogu, kaj se bojiš zapustiti telo?

Legenda pripoveduje, da je ljubi Bog malo dni pred Marijino smrtjo poslal angela iz raja, ki je prinesel Mariji palmovo vejico; to vejico je eden izmed apostolov držal poleg umirajoče Device in jo nosil pri njenem pogrebu. To je sicer legenda, a v njej je izražena resnica, da je Marija zaslužila palmovo vejo in jo tudi prejela. Drugi apostol je držal gorečo svečo v znamenje, da Devica najmodrejša hiti svojemu ženinu nasproti.

5. Marijina smrt je bila slednjič najlepša, kar jih je videla zemlja. Pod križem, smrtno posteljo Jezusovo, je stala Marija vzvišena kakor opoldansko solnce; ob smrtni uri pa se je nagnila v zaton, kakor zlato zahajajoče solnce.

O Marija! Stoj na strani tudi nam, kadar se bliža naša smrtna ura, saj te prosimo vsak dan: Prosi za nas zdaj in na našo smrtno uro.

II. Marijino telo je ostalo nestrohnjeno. Sv. pismo nam o tej zadevi ne poda nobenih podatkov; kar vemo, zajeli smo iz ustnega izročila in starih legend. Legenda nam tedaj pripoveduje, da so apostoli hitro zvedeli za Marijino smrt, morda po božjem navdihnjenju, in hiteli v Jeruzalem, kar jih še ni bilo tam. Tretji dan je prišel tudi Tomaž, ko je bila Marija že tri dni v grobu. Želel je videti še enkrat blaženo telo. Odpró grob, a mesto telesa najdejo same rože. A ker Tomaž ni veroval v njeno vstajenje, mu pošlje Marija svoj pas iz nebes.

Kakor rečeno, to ni verska resnica, ampak nabožna legenda, vendar ima v sebi dvojje resnic.

1. Marijino telo ni strohnelo. Božja Mati je sicer umrla, bila pokopana in tri dni počivala v grobu, ker je tudi

Jezus, njen božji Sin, umrl in vstal šele tretji dan. Toda njeno telo ni smelo strohneti, kajti tudi njej in zlasti njej so veljale svetopisemske besede: *Svojim svetim ne boš dal gledati trohnohe*. (Ps. 15, 10.) Mesto razpadajočega trupla so apostoli našli cvetlice, sveže rožice, sicer odtrgane od svojih steblov, vendar lepo dišeče.

2. Zakaj ni strohnelo Marijino telo? To nam pove pas, poslan iz neba. Prepasati sebe, se pravi krotiti meso, in pas je podoba deviške čistosti. Marija je bila prosta izvirnega greha, po posebni milosti prosta tudi osebnega greha. Telo vsacega kristjana, ki je v stanu milosti božje, je tempelj sv. Duha, po svetem obhajilu pa živi tabernakelj Kristusov. Ako so že svetniki izvoljeni tempeljni, tedaj je bilo telo Marijino najslavnejši tempelj. Svetniška trupla so razpala, sveto telo Marijino pa ni razpalo, marveč angeli božji so ga ponesli gori v sv. nebo.

III. Slednjič premišljujemo še proslavo Marijine duše, njenega telesa in cele njene osebnosti.

1. Judita je odsekala Holofernu glavo in rešila rodno Betulijo pogube. Ko se je vračala v mesto, so ji prišli naproti in v slavnem sprevodu so jo peljali nazaj. — Z veliki mogočarji so sprejeli na Nemškem sv. Elizabeto, nevesto Turi. Vse je prihitelo, da vidi kraljevo hčer. Ko se je bližala, so ji vse žale nebeškim vratom, so se zbrali ondi Joahim, pa Marija, bližnji in Caharija, Jožef in vsi pravični, Gabriel z anjeli in Ana, Elizabeta pozdravijo svojo kraljico. Vsi občudujejo njeno lepoto in se veselijo njene duše.

2. Njeno telo je poveljučano. Na njen prvi dan bodo poveljučana vsa telesa pravičnih, svetila se bodo, kakor zvezde. Marijino telo pa bo prekašalo v svetlobo, ki vse telesa, kakor luna prevladuje zvezde, ki prejema luč od solnčne svetlobe.

3. Jezus sedi na desnici Očetovi in vlada z njim v edinosti sv. Duha na vekomaj. Neizprosno je vzvišen nad angeli in svetniki, tudi nad Marijo. Predstavil pa je drugi, vzvišeni prestol in nanj posadil svojo Mater, ki kraljuje ondi nad vidnim in nevidnim svetom. Veličastna je krona njenih milosti, bliščeč je plašč njenih čednosti, mogočno je žezlo v njenih rokah.

Ozrite se na podobo Marijinega vnebovzvetja! Angeli jo obdajajo in rajajo krog svoje kraljice, svetniki jo obkoljujejo in občudujejo njeno krasoto, trojedini Bog ji postavi krono na glavo.

V srednjem veku so vitezi ščitili ženski spol; vsak vitez si je štel v čast, če je mogel gospé storiti kako uslugo. Zato so si pa vitezi v svoje grbe privzemali znake gospej. Tudi mi hočemo biti Marijini zaščitniki in sicer v tem smislu, da bomo tu na zemlji branili in širili njeno čast. Privzeti pa si hočemo njene znake, škapulir in rožnivenec. Sv. rožnivenec hočemo pobožno moliti, ž njim v rokah umreti. Zdrava torej Marija, milosti polna! Blažena si med ženami in blažen je sad tvojega telesa Jezus, ki te je v nebesih kronal! Amen.

P. H.

2. *Marijina in naša smrt.*

Marija si je izvolila najboljši del, ki ji ne bo odvzet. Luk. 10, 42.

Ni tako dolgo tega, kar smo praznovali prelep praznik Gospodov, praznik njegova častitega vnebohoda. Gledali smo takrat Kristusa na Oljski gori, kako se je poslavljaj od svojih apostolov, jih blagoslovil in se potem dvignil v nebeške višave v spremstvu brezštevilnih angelskih trum. Lepo je moralo to biti in skoro si ne moremo misliti kaj veličastnejšega. — Pač. Ali bi ne bilo krasnejše, če bi bila na Kristusovi desnici odšla v nebo tudi njegova blažena mati? — Ali bi ne bilo angelsko petje lepše, če bi se razlegala tudi pesem v čast kraljici angelov? In ali bi ne bilo v nebesih veselje večje, če bi z božjim Sinom zasedla prestol ob enem tudi tista, iz katere je vzel nase človeško naravo? Zdi se, da je tako sodil tudi sv. Anzelm, ki je zaklical: „O dobri Jezus, sin najboljše matere, kako si se mogel sam vrniti v kraljestvo svojega veličastva in pustiti njo v revščini na zemlji?“

To je le človeško modrovanje; božja previdnost je drugače sklenila. Marija je po vnebohodu svojega božjega Sina ostala na zemlji še več let. Večkrat je obiskala Oljsko goro in goro Kalvarijo, kraje, kjer je trpel njen sin, in njena vroča želja je bila, da bi vže skoraj mogla za Jezusom. — In naposled je prišel tudi zanj zaželeni dan; izročila je svojo dušo v roke svojega sina in angeli so jo odnesli v nebeške višave. In prav ta veseli spomin obhajamo danes; Marija se je ločila od sveta z dušo in s telesom, ne duša Marijina, ampak Marija je bila v nebo vzeta. Po poročilu sv. Dionizija Areopagita je Marijino srce zastalo v neutešljivi ljubezni in prevelikem hrepenenju po Jezusu Kristusu.

Kdor premišljuje to, se mu mora nehote vzbuditi želja: „O, da bi tudi jaz kedaj tako umrl!“ Gotovo lepa želja, ali o človek, to bo ostala gotovo samo le želja. Med našo in Marijino smrtjo je pač velik razloček. In lahko rečem: Kakor Marija dosedaj še ni umrl noben človek in tudi ne bo, in če je kdaj umrl kdo podobno, je umrl le na njeno priprošnjo.

Primerno današnjemu prazniku se mi torej zdi, če premislimo danes naslednja vprašanja: Zakaj je bila Marijina ločitev od sveta tako lahka in zakaj je naša tako težka? Odgovarjamo na to tako le:

- 1.) Naše srce je preveč navezano na svet,
- 2.) vsakega peče vest radi grešnega življenja,
- 3.) vsakdo se boji stroge sodbe božje.

Vse pa v čast blažene Device, danes v nebo vzete!

I. Mislimo si bolnika ležečega na smrtni postelji, po katerem že sega smrt s svojo mrzlo levico, z desnico pa mu odpira vrata večnosti, kamor je dovoljen le vhod, a nemogoč izhod. Komu še ni stopil ob tem trenutku mrzel pot na čelo, koga še ni izpreletela smrtna groza in katero oko še ni polila grenka solza? Dà, če se preje vse življenje nisi bal smrti, zdaj trepetáš kakor ob vetru list na topolu. In zakaj to? Četudi se ti ne krči telo samih neiznosnih bolečin, že samo misel, da bo treba zapustiti svet za vselej, ti mora napolniti srce z nepopisno žalostjo in bridkostjo. Čisto naravno, saj človek le prerad pozabi na svoj pravi dom — nebesa —; oklene se minljivega sveta in njegovega bogastva, veselja in zabav; srce išče sreče le v visokih službah in časteh, prijateljih in znancih, in ravno zato je tako strašna že sama misel, da bo treba vse to pustiti in oditi v neznano dež.lo večnosti, kjer čaka nanj morebi večno veselje v nebesih, a bolj gotovo — vsaj tako se boji — samo večno trpljenje v pekl.

Stopimo pa k smrtni postelji blažene device Marije! Ona je vedela, kaj je kratko človeško življenje na zemlji, trenutek, s katerim naj si človek zasluži nebesa. Zato je tudi živela zares nebeško - šveto. Nič je ni vezalo na svet, ne bogastvo, ne čast, ne posvetno veselje, sploh nič minljivega. Njen zaklad je bil v nebesih in tam je bilo tudi njeno srce. Edino, kar je ona ljubila in vedno po njem hrepenela, je bil Jezus Kristus, njen edino-rojeni sin. — Kako naj bi bila torej zanjo smrt težka? Na zemlji

ni mogla ničesar izgubiti; tisto malo premoženje je rada pustila in svoje uboštvo je zamenjala z nebeškim bogastvom. Dobrih del in svetosti ji pa smrt ni mogla vzeti. Res, srečna, presrečna taka smrt!

Dà, kdor na svetu ne išče drugega nego svoje večne sreče, kdor ne hrepeni po drugem nego po svojem Stvarniku in kdor spozna, čemu je pravzaprav na svetu, ta se ne bo bal smrtne ure. Tako pa navadno ne znamo prav rabiti svetnih dobrot, ne izkušamo si s temi uglasiti pota v nebesa, marveč v svetno minljivost zakopljemo svoje srce in si nabiramo zakladov, ki jih konča molj in rija, ter tako pozabimo, da smo ustvarjeni za večnost, odtod potem smrtna groza, strah in jok in pot! Človek si zida hiše, stavi palače, dela načrte in ko že lega v grob, mu še sto in sto novih naklepov roji po glavi. Večno bi rad živel na zemlji, odtod torej solze, odtod težka ločitev!

II. Dalje sem dejal, da človeka na smrtni postelji p e č e v e s t. Dà, ni ga človeka, razven Marije, ki bi ne bil nikdar grešil vsaj v malih stvareh in zato ga tudi ni, ki bi mu na smrtni postelji vest ničesar ne očitala. In tako leži bolnik večkrat kakor na žerjavi; zdi se, da je telo že otrpnilo, oči so motne, roke ledeno mrzle, usta na pol odprta, sploh vsi zunanji čuti so odpovedali, nasprotno se pa poživi v tem trenutku duševno oko. Marsikaj, za kar se poprej še zmenil ni, mu stopi zdaj v drugačni luči pred oči, zlasti pa vidi jasno, kako malo vredno je tisto, kar je storil dobrega in kako dolga je vrsta samih grehov. Dà, vsi grehi in prestopki prejšnjega življenja od lahkomišljene mladosti do sive resne starosti, vsi obstopijo kakor črne pošasti bolnikovo posteljo. Koga ne bo izpreletela v tem času groza? In ko ga izkuša vrhutega še hudobni duh, češ, spovedal si se sicer, pa odpuščeno ti ni, komu ne bo stopil mrzel pot na čelo?

Iz vsega tega lahko posnamemo, zakaj je bila smrt Marijina tako mirna, blažena. Ne sence greha ali krivice ni skozi vse njeno življenje. Na njej se izpolnjujejo le besede visoke pesmi: *Vsa si lepa, prijateljica moja, iu madeža ga ni na tebi*. Polna milosti je bila ob rojstvu, polna milosti skozi vse življenje, polna milosti tudi na smrtni postelji.

Prosimo torej danes prav prisrčno vsi Marijo, naj mam izprosi pri svojem vsemogočnem Sinu, da ne pademo nikdar več v smrtni greh. Pri vsaki izkušnji misli na smrtno uro, in če tvoje srce že omahuje in hoče privoliti v greh, o spomni se, kako se bo na

smrtni postelji vse izpremenilo v jesih in žolč, in verjemi, nikdar ne boš padel!

III. Še ena misel straši bolnika na smrtni postelji — misel na ostrega Sodnika. Človeku je odločeno enkrat umreti, potem pa je sodba, pravi sv. Pavel. Kakor hitro se loči duša od telesa, že stojim pred svojim Bogom — sodnikom. In kdo bi si upal brez strahu stopiti pred vsegavednega Stvarnika, ki ga žali tudi najmanjši greh? Ravno zato pa, ker človek ne ve, ali je vreden kazni ali plačila, jeze ali ljubezni božje, ravno zato se trese, ko mu smrt podaja v roko palico za pot pred sodnji stol božji. Največji svetniki so trepetali v tem trenutku groze in bi mi ne? Sv. Hijeronim, čegar jed je bila lakota in pomanjkanje, ki se je valjal po trnju, kadar je čutil v sebi poželenje po grehu, se je bal in bi se mi ne, mi grešniki?

Vse drugače je umirala Mati božja. Sodnik, pred katerega bo stopila, je njen lastni sin, ki ga je tako ljubila, pa ga izgubila in zdaj gre k njemu za vso večnost. Sodil bo sicer njeno življenje, a ne, ali je vredno plačila ali kazni, ampak da bi ji odločil kolikor mogoče lepo nebeško krono. Zato njenega srca ne krči strah in groza in trepet, marveč napolnuje ga nebeško veselje, velika radost, neutešljivo hrepenenje, da bi bila čim preje pri svojem Očetu, kot njegova zvesta hči, pri svojem Sinu, kot njegova dobra mati, pri sv. Duhu, kot njegova izvoljena nevesta. Hudobni duh do nje nima oblasti, ampak angeli božji jo obdajajo in iz nebes se čuje glas: *Pridi, prijateljica moja!*

Predragi! Pregovor pravi: „Kakršno življenje, taka smrt.“ In res je to. To nam priča Marija, brezštevili svetniki, to govori sv. pismo, to zgodovina in ravno isto vsakdanja izkušnja, To tudi vemo, da zdravila zoper smrt ni, grešniki smo tudi vsi, Bog ve torej, če ne bo tudi naša smrt težka, huda, bridka? . . .

Delajte dokler je dan, ker pride noč, ko ne bo več moč delati, nas opominja sv. apostol. Na drugem mestu pravi sv. pismo: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škoda trpi.* Dà, škoda, večno škoda trpi. In zopet: *Ne spravljajte si zakladov na zemlji, kjer jih rija in molj konča in kjer jih tatje izkopljejo in ukradejo* (Mat. 6. 19.), temveč zbirajte si zaklade v nebesih. — Res, še je čas, zato ne obupati, marveč poskrbimo za zvestega prijatelja, skrbnega variha, ki ne bo samo jokalo ob

naši smrtni postelji, ampak nas bo spremil celo onstran groba. In kdo je ta? Marija. Dà, Marija, ki še ni nikogar zapustila, ki je pod njeno brambo pribežal, njene pomoči prosil in se njeni prošnji priporočal. Molimo torej v ta namen vsaj vsak dan eno Češčenomarijo in posebno prisrčno izgovarjajmo besede: „Prosi za nas grešnike, zdaj in ob naši smrtni uri.“ Amen.

† Ant. Lombar.

Enajsta nedelja po binkoštih.

1. O medsebojnem razmerju cerkvene in svetne vlade ter o dolžnostih podložnikov.

(Priložnostni govor za cesarjev rojstni dan.)

Boga se bojte, kralja častite!

I. Petr. 2., 17.

Bog vsemogočni in neskončno modri, ki je vse iz nič ustvaril in sedaj vse s svojo roko vodi in vlada, imenuje se po pravici gospodar in vladar vesoljstva. Ker pa je vse stvari tako uredil, da služijo njemu v slavo in človeku v časni in večni blagor, kličemo ga tudi svojega dobrega Očeta, ki po očetovsko za nas skrbi. Človek pa je krona vsega stvarstva, ker njemu je Bog vse izročil, da dela, kakor hoče in kar hoče; Stvarnik sam pa ga le nadzoruje in bo tirjal ob svojem času račun od njega.

Ker pa je ljudi veliko na svetu, je treba nekega reda, da se med njimi vse vrši po pravilu, da se ne premikajo in prerivajo semtertje kakor morski valovi, ali kakor listje, kadar veter piše. Bog sam je določil te meje in postave človeku, kakor je tudi neživim stvarjem in živalim določil posebna pravila. — Ker pa je On sam nevidni poglavar vesoljstva, zato je postavil na svetu različne svoje namestnike, ki vladajo v njegovem imenu, katerim se torej morajo ljudje pokoriti. Kakor je vsak človek iz duše in iz telesa, tako je tudi dvojna vrhovna oblast: duhovna in posvetna. Poglavar prve je le eden: rimski papež. Poglavarjev svetne oblasti pa je mnogo in so različni; imenujejo se: cesar, kralj, vojvoda, knez, grof itd. Pri nas imamo vrhovnega svetnega poglavarja — avstrijskega cesarja. — Današnje nedeljo obhajamo rojstni dan našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Zato se hočem danes spominjati obeh naših vrhovnih oblastev in razložiti, v kakem

razmerju sta med seboj, prej pa vam moram povedati, kake dolžnosti imamo mi podložniki do svojega cesarja, oziroma do posvetne gosposke.

1. Od najstarejših časov, kolikor daleč sega nazaj zgodovina, vemo, da so imeli vsi narodi svoje predstojnike, katerim so bili ljudje drage volje pokorni in podložni. Čutili so se kot velika družina, ki mora imeti svojega skupnega poglavarja, kakor ima družina sploh svojega gospodarja. Tako je bilo tudi pri izvoljenem ljudstvu, pri Izraelcih. Sprva so jih vodili očaki, potem sodniki, za njimi pa kralji. Prvega njih kralja Savla in za njim Davida je dal Bog sam maziliti. Vsi dobri judovski kralji so bili posebni ljubljene božji; Bog sam jih je očitno varoval pred sovražniki in jih razsvetljeval, da so modro vladali.

Ko pa je Kristus prišel na svet, je ustanovil kot pravi kralj svoje kraljestvo, ki naj bi se raztezalo čez zemlje krog, a vkljub temu se ni ustavljal posvetnim kraljem in oblastvom, ker rekel je: *Moje kraljestvo ni od tega sveta*. In sam je tudi dejal: *Nisem prišel razvezovat postavo, temveč dopolnit sem jo prišel*, to je, nočem se nič vtikati v posvetne vladarske zadeve, hočem le oblastva postaviti na pravi temelj, na temelj svoje božje vere. Tega nauka se drži tudi sv. katoliška Cerkev, katera zveste katoliške vlade povsod podpira v njih delovanju in jih skuša v pravem tiru ohraniti, one pa, ki ne priznavajo katoliške cerkve kot božje ustanove, podpira ravno tako, a skuša jih obenem spraviti na pravi tir, da bi se vsi narodi s svojimi vladarji vred oklenili jedinozveličavne katoliške vere.

Sv. katoliška cerkev zapoveduje glede posvetnega oblastva: cesarja, njegovih namestnikov in sploh posvetne gosposke, to-le: Vsi katoličani jih morajo spoštovati, ljubiti, jim zvesti in pokorni biti, za nje moliti, jim davek plačevati in sploh vse storiti, kar po pravici od ljudstva tirjajo. Dokaz za to imamo v sv. pismu. Sv. Pavel piše: *Vsak naj se podvrže višji oblasti, kajti ni je oblasti razven od Boga, ta pa, ki je, je od Boga postavljena*. (Rim. 13. 1—4.) In sv. Peter, prvak apostolov in prvi papež, uči: *Bodite podložni vsem človeškim oblastvom zaradi Boga kakor kralju, ker je poglavar, tako tudi predstojnikom, ki so od njega poslani, da hudobne kaznujejo, dobre pa plačujejo, zakaj to je volja božja*. (1. Petr. 2. 13.—17.) Potem pa dostavlja prelepe besede: *Vse spoštujte, brate ljubite, Boga se bojte, kralja častite!*

Tega povelja so se vestno držali prvi kristjani, čeprav so njih cesarji bili pogani. V vseh svetnih rečeh so jim bili pokorni in poslušni in so jih spoštovali kot od Boga postavljene oblastnike. Cerkveni pisatelj Tertulijan piše: „Kristjan ni sovražnik nobenega človeka, najmanj pa vladarja; zakaj ker ve, da je zapovednik od Boga postavljen, zato ga mora ljubiti, častiti in pa želeti, da se v njegovem kraljestvu vse srečno izvrši“. Sv. Teofil, patrijarh antiohijski, piše: „Jaz molim pravega Boga, ki je čez nas postavil cesarja, da ga spodobno častimo. Zato kličem vsakemu človeku: Spoštuj cesarja ali kralja s srčno naklonjenostjo, in ako to storiš, izpolniš voljo božjo“. Ko je paganski sodnik Martinijan poklical predse škofa sv. Akacija zaradi krščanske vere, in mu rekel: „Ti moraš naše kneze ljubiti, ker stojiš pod varstvom rimske postave“, mu je odgovoril sveti mož: „Komu je blagor cesarja bolj na srcu, in kdo ga bolj ljubi, nego kristjani?“ — Tako odkritosrčno ljubezen do posvetnih vladarjev najdemo v vseh stoletjih med kristjani.

A ne samo spoštovati in ljubiti moramo cesarja in druge posvetne oblastnike, temveč tudi pokorni jim biti, davek plačevati in kadar treba, tudi svoje življenje za nje darovati. Ako že kak navaden gospodar potrebuje denarja za gospodarstvo, koliko bolj ga potrebuje tako velik vladar kakor je cesar, ki mora skrbeti za svoje vojake, za svoje uradnike in sploh za vse podložnike. — Kristus sam je bil pokoren posvetnim oblastvom, še predno je bil rojen. Marija in Jožef sta nastopila dolgo pot iz Nazareta v Betlehem, kjer sta se dala na povelje cesarja Avgusta vpisati; in tam je bil Jezus rojen. Da je treba davek plačevati, povedal je Jezus z besedami: *Dajte cesarju, kar je cesarjevega!* (Mat. 22. 21.) Enako uči sv. Pavel (Rim. 13. 7.): *Davek, komur davek, dac, komur dac, čast, komur čast.* In Zveličar sam je plačal pri neki priložnosti davek za svojo osebo in za apostola Petra. — Razen tega ima cesar oblast, da tirja tako imenovan krvni davek, t. j. da jemlje zmožne mladeniče v vojake. Arnobij, ki je iz pagskega modrijana postal katoliški duhovnik, piše: „Naše telo je cesarjevo, nad katerim ima on oblast, t. j. naš vladar ima oblast, da pobere krepke, zmožne mladeniče v vojake, da branijo njega in svojo domovino, ter, če je treba, zanj tudi svoje življenje dajo. To priznava tudi neka znana lepa domača pesem, ki pravi: „Za blagor ljube domovine — vzame cesar staršem sine, — Sveta, božja volja je, — da mladenič k vojakom gre!“

L 1793 je bil avstrijski cesar Franc I. zaradi vojske v veliki denarni zadregi. Nekega dne poprosi kmet, da bi ga pustili pred cesarja. Ko se mu prošnja usliši, položi pred vladarja listnico s 1000 gld., češ, ker vam drugače ne morem pomagati, pomagam s tem. Cesar ga vpraša po imenu, a kmet ni hotel povedati. Ko pridejo od cesarja poslani za njim strežaji vprašat ga po imenu, odgovori jim: „Ali mislite, da bom vam povedal, kar še cesarju nisem hotel povvdati!“ — To je vzgled prave zvestobe in požrtvovalnosti do vladarja!

Za cesarja in njega gosposko pa je tudi treba moliti. Vsak gospodar ve iz lastne izkušnje, da vse gospodarjenje in delovanje brez molitve nima sreče in uspeha, ker nima blagoslova. Tem manj pa je srečno vladanje celih narodov tam, kjer se molitev prezira in zaničuje. Zato sv. Cerkve ukazuje, da se spominjamo svojega cesarja pri vsaki sv. maši, da molimo zanj pri javnih molitvah. Sv. Cerkev moli in prosi, da bi on, ki je iz božjih rok prejel vladno krmilo, z božjo pomočjo se vsega hudega obvaroval, v čednostih rasel, svoje podložne varoval vsega hudega, sovražnike premagal in slednjič prišel s svojimi podložniki vred k njemu, ki je pot, resnica in življenje.

II. Ker pa sv. katoliška Cerkev tako modro in skrbno napolnjuje svoje vernike k zvestobi do vladarja in njegovih oblastev, zato tirja, — to sme in mora tirjati! — da tudi posvetna oblast podpira duhovno v vseh trudih, zlasti pa, da ne daje nobenih takih postav, katere bi bile navskriž z božjimi ali cerkvenimi zapovedmi, tako da bi tisti, ki bi hotel posvetne postave izpolnovati, moral se pregrešiti zoper to ali ono božjo ali cerkveno zapoved. Takih postav, hvala Bogu, pri nas še nimamo, a žugajo nam, ker so že n. pr. na Ogerskem sklenili tako postavo, da se bodo ljudje poročali pred županom ali pred posvetno gosposko. Kateri pošten kristjan bi mogel tak z a k o n brez zakramenta imeti za veljaven? Kako žalostno bi tudi bilo, ko bi v naše šole prišli učitelji brez vere, kakor po nekod judovski in luteranski učitelji poučujejo v šolah katoliške otroke. Kateri vestni starši bi jim mogli svoje otroke zaupati?

Pri tej priložnosti je treba, da povem tudi, v kakem razmerju sta v splošnem duhovna in posvetna oblast, papež in katerikoli svetni vladar. Že pred več stoletji so primerjali duhovno ali papeževo oblast solncu, svetno oblast pa luni. Zakaj? Solnce je le eno, tudi papež je le eden. Luno vidimo sicer le eno, a zvezdoznanci pravijo, da jih je veliko, tako — je tudi svetnih vladarstev

več. Luna dobiva svojo svetlobo od solnca, tako tudi svetna vlada dobiva svoj ugled, svojo slavo po sv. Cerkvi, ker izkušnja uči, da le tisti, ki so dobri, vestni katoličani, zvesti svoji Cerkvi in veri, so tudi dobri in vestni podložniki svetnega oblastva, zvesti svojemu vladarju. Solnce stoji in je vedno enako, ne sveti samo, temveč tudi ogreva, kjer sveti, vse poživlja, da bujno raste in cvete; luna pa se vedno premika in sedaj raste, sedaj se manjša, zgine in pride „mlada luna“; luna le sveti, a ne ogreva, tudi njena svetloba ne poživlja rasti. Tako je tudi s katoliško Cerkvijo in v neki meri z vsakim posvetnim vladarstvom.

Duhovna papeževa oblast stoji vkljub tolikim hudim napadom, je vedno enaka, se ne manjša; s svojimi božjimi nauki ne le razsvetljuje svoje podložne, temveč jim tudi srca ogreva, voljo nagiba; kjer ona cvete svobodno, tam so ljudje srečni in zadovoljni, cvete blagostanje duševno in tudi telesno. — Svetnih vlad je mnogo, niso stalne; nastopi kraljestvo, se večja, manjša, premine, nastopi novo. Njih postave so sestavljene večinoma le za posvetno rabo, za telesni blagor podložnih, ne pa za dušni, zato pač razsvitljujejo, a ne ogrevajo src v tisti meri kakor božje in cerkvene postave. Ako pa luna pride čez solnce, pravimo, da je solnce mrknilo. Luna solnce zatemni, a ne popolno, ker je solnce veliko večje od lune; tema nastane na zemlji, ljudje se plaše, vsa živa narava nekako trpi in je zbegana. Zgodovina nas uči, da je tako vselej takrat, ako prideta duhovska in posvetna vlada navskriž. Žalostni časi nastopijo za vse. A posvetna vlada duhovne papeževe nikoli popolno ne zatemni, ker je le-ta veliko večja, in kakor mrak le nekaj minut trpi, tako traja tudi razpor med duhovno in posvetno vladjo le nekaj let, ki so v neskončnosti le trenutki. Po tem mučnem mraku pa solnce, oziroma Cerkev lepše zasveti, nego je svetilo pred mrakom.

Tako je bilo v prvih časih krščanstva, ko so milijone kristjanov pomorili zaradi njih vere. Iztrebiti so hoteli z zemlje krščansko ime, pa se ni dalo; krščanstvo je slavno zmagalo. Čim bolj so jih morili, tem več jih je bilo. Ko je krščanstvo za časa cesarja Konstantina slednjič zmagalo, se je vzdignil kmalu nov cesar Julijan, odpadnik, ki je zopet preganjal in moril kristjane. A v vojski smrtno zadet, je pograbil s pestjo vročo kri, ki mu je tekla iz prsne rane, vrgel jo je proti nebesom in zaklical: „Zmagal si Galilijec!“ — To je izkusil tudi najoblastnejši vladar sveta za Aleksandrom Vel. Macedonskim, Napoleon I., ki je

spravil pod se skoro vse Evropo in v svoji ošabnosti dal kovati denar z napisom: „Bog, nebesa so tvoja, zemlja je moja!“ Neki plemenit gospod, veren mož, pa dal narediti sličen denar z napisom: „Bog pravi: Napoleon, grba je tvoja, šiba je moja!“ In res isti Napoleon, poprej tako slaven, je izgubil kmalu vse in pozabljen od vseh je umrl osamljen kot revež na otoku svete Helene sredi širnega morja. — Pred dobrimi 20 leti je na Nemškem oblastni mož Bismark hotel uničiti papežovo duhovno oblast, preganjal je duhovnike, da so ljudje mrli brez sv. zakramentov, duhovnike in škofo je zapiral v ječe, kjer so zdihovali po več mesecev. A kakih 15 let pozneje se ravno tisti mož obrnil s prošnjo na papeža, naj mu iz zadrege pomaga, in tri leta pozneje je moral iti v pokoj, kjer je živel pozabljen. Tisti pa, ki so ga oboževali, so pametnim ljudem v posmeh. Škofje in duhovniki so prišli iz ječ ter bili poveličani; oni škof, ki je največ trpel, Mieč. Ledohovski, je postal kardinal in je bil prvi za papežem. Tako se suče kolo časa in zgodovina! Čeprav resnica in pravica nekaj časa trpi in ne more priti na dan, slednjič vendarle vselej zmaga tem lepše, čim več je trpela. L. 1845 je prišel ruski car Nikolaj, ki je bil razkolnik, papeža Greg. XVI. v Rim obiskat. Ker je v svojem cesarstvu katoliško vero zelo preganjal in zatiral, ga je sprejel papež resno, vzel ga na svojo levico, in ko je mu v sobi odkazal sedež, je stopil predenj in mu resnobno rekel: „Veličanstvo, vaše postave so človeške postave in se dajo premeniti, postave mojega vladarstva so pa božje postave in se ne dajo izpremeniti nikdar. Midva oba bova stala enkrat pred sodnjim stolom božjim, jaz sicer prej nego vi, a vi gotovo tudi kmalu za menoj, in tam bova morala dajati oba račun o svojih delih“. Car je bil ves osupnjen po teh ostrih besedah, a papeževe besede so se vresničile, ker cesar je umrl kmalu za papežem nenadne smrti. Na Ruskem pa še sedaj ni prave sreče, ker trpi sv. katoliška Cerkev.

Zato, kristjani, kakor sem vam prej povedal, kako mora vsak kristjan vladarja in njega posvetno vlado spoštovati, ljubiti, zvest in pokoren mu biti, davek plačevati in zanj moliti, tako moram reči sedaj: „Ako pa bi kedaj prišle kake take posvetne zapovedi med ljudi, ki so v nasprotju s sv. vero, z božjimi ali cerkvenimi zapovedmi, potem bi se moral vsak veren zvest kristjan držati pravila, katerega so se že apostoli držali: *Boga je treba bolj slušati nego ljudi!* Kristus sam nam je tudi v tem zgled.

Ko je Herod Jezusa izpraševal, mu ta niti odgovora ni hotel dati. Ko pa ga je Pilat pozival, naj mu odgovori, češ, da je v njegovi oblasti, nagovoril ga je Gospod resnobno: *Ne imel bi nobene oblasti, ako bi ti ne bila dana od zgoraj!*

Pri nas v Avstriji, hvala Bogu, smo srečni, ker imamo tako blage dobre vladarje, ki imajo v resnici krščanska srca, ki verno žive in imajo res očetovsko skrb do svojih podložnih. V dolgi vrsti naših vladarjev so vsi tako izvrstni, tako očetovsko skrbni, blagi vladarji, da ne vem, katerega bi mogel bolj hvaliti, za zgled staviti, ker vsak se je odlikoval s kako posebno čednostjo. Omenjam le velika častilca Matere božje Leopolda I. in Ferdinanda II., ki sta celo cesarstvo posvetila Materi božji brezmadežni. Ko se je l. 1618. začela 30-letne vojska in so sovražniki prodrli že na Dunaj, je bil cesar Ferdinand II. v smrtni nevarnosti. V največji stiski je zbežal v svojo sobico, pokleknil pred podobo križanega Jezusa, in se njemu izročil v varstvo. Kar natenkrat začuje s križa glas: „Ferdinande, non te derelinquam.“

Iz vsega tega lahko spoznate, kako srečno vladajo oni vladarji, ki vladajo po krščanskih načelih. Tak vladar je tudi naš slavno vladajoči cesar Franc Jožef I., ki po očetovsko skrbi za svoje podložnike. Ker je sam tako dober in blag krščanski vladar, molimo zanj, kristjani, da nam ga Bog še dolgo ohrani, molimo še posebno, da bi imel vedno dobre, verne, zveste, zanesljive svetovalce, da bi ga nikoli ne premotili na krivo pot. Ako bodo v Avstriji vladala vedno prava krščanska načela, ako bode vlada svoje podložne vedno napeljevala ne le k časni temveč tudi k večni sreči, potem se bo vresničil starodavni izrek: „A. E. I. O. U.“ Amen.

† J. Benkovič.

2. Homilija.

In mu pripeljejo gluhega in mutastega, in ga prosijo, da naj položi roko nanj. Mark. 7, 32.

V začetku tretjega leta svojega javnega življenja je zapustil Jezus Kristus za nekaj časa Judejo in prišel je v kraje Tira in Sidona; tukaj je uslišal ponižno prošnjo vboge matere Sirofeničanke po rodu in ozdravil je njeno obsedeno hčer. — Lehko bi se bil božji Zveličar delj časa mudil v teh malikovalskih pokrajinah, toda Judje so se kaj lahko in naglo pohujšali, zato se

je kmalu zopet vrnil v Galilejo, da bi nikomur ne bil v izpodtiko zavoljo svojega občevanja z neverniki. Na poti nazaj v Galilejo se je dogodil čudež, katerega pripoveduje današnji evangelij, takole: *In je zopet šel iz krajev Tira in je skozi Sidon prišel k Galilejskemu morju, sredi Desetomestja. In mu pripeljejo gluhega in mutastega, in ga prosijo, da naj položi roke nanj.* — Bolezni, predragi, ki trpinčijo naše telo, so podoba bolezni, ki mnogo hujše tarejo našo dušo. Nesrečni gluhomutev v današnjem evangeliju je podoba onih, ki so gluhi za božje klice in mutasti vselej tedaj, kadar je treba govoriti v čast božjo in v zveličanje duš.

Oh kako grdo je, ako je kdo duhovno mutast ali pa duhovno gluhi. — Britko in hudo je že, ako je kdo gluhi in si mora pustiti ponavljati po desetkrat isto reč, preden ume, kaj hoče tisti, ki mu jo pripoveduje; tak človek je drugim v nadlego, on na dalje ne sliši besede božje, on je brezčuten za lepoto petja in godbe, on živi tako rekoč kakor tujec med znanci in sorodniki. Toda — kakor vsemu — tako se slednjič tudi temu človek privadi. Nadležno je sicer, ako je človek gluhi, toda v drugem oziru je pa to marsikterikrat celo koristno. Gluhi človek ne sliši kletvine, ne sliši govorjenja zoper vero, ne sliši kvantanja, opravljanja in obrekovanja. Tudi ta nesreča ima torej svojo solnčno stran. — Vse drugače pa je, ako je kdo gluhi na duši! Grešnik, ki je že daleč prišel na potu greha, ne posluša več navdihov božjih, prezira nasvete vseh onih, ki ga ljubijo, ki ga hočejo odvrniti od poti, ki vodi v strašni propad božje kazni, ga ne pretresejo več in — ako se ne zgodi čudež božjega usmiljenja, umrje v svoji nespokornosti. Vprašam vas torej, predragi, ali ni tedaj to, ako je kdo gluhi na duši, res velika nesreča? Ali ni morda nobenega mejnami, ki ne bi bil zadet od te bolezni? Ali ni nikogar, ki bi bil gluhi za vse klice božje milosti, za vse opomine vesti, za opomine duhovnih pastirjev, staršev in predstojnikov? Oh, ako je temu tako, naj si odmaši svoja ušesa, dokler je še čas, in uboga naj nje, ki mu želijo le dobro, sicer ga lahko zadene nesreča, da ga Bog zavrže in sploh nič več ne opominja.

Hudo je torej, ako je kdo gluhi, še mnogo hujše pa je, ako je kdo mutast. Ali ni res, predragi, da je naše srce vsikdar polno sočutja, kadarkoli vidimo mutastega človeka in to po vsej pravici. Saj je mutast človek oropan čuta, ki je edinole človeku

lasten. Človek je družabno bitje, ki z besedo pove, kar misli in tako razodene tudi drugim, kar sam misli, čuti, občuti in hoče. Kdor je mutast, je še bolj osamljen kakor oni, ki je gluhi. Gotovo je tedaj to hudo, jako hudo! Toda koliko greha se lahko izogne mutec, ki ne more ne kleti, ne lagati, ne po krivem pričati, ne obrekovati in opravlјati, ne nesramno govoriti: Z eno besedo, prost je grehov jezika.

Ako je tedaj kdo telesno mutast, ima vsaj duhovno korist, ker je prost grehov jezika, kdor je duhovno mutast, ta nima pa prav nobene koristi, marveč zgolj le škodo, ker si vsled tega grozno obteži svojo vest. Greh je n. pr. ako si duhovno mutast in nikdar ne moliš Gospoda svojega Boga in nikdar ne povelіčuješ njegovega svetega imena; greh je, ako molčiš, ako vidiš in slišiš, da drugi greše, greh je, ako molčiš, ko bi vendar s svojim govorjenjem mogel preprečiti kako zlo, ali storiti kako dobro delo. Greh je, ako nas prošni razžaljivec odpuščanja in ga nočemo zagotoviti, da je vse iz srca odpuščeno in pozablјeno. Greh je, ako nimaš poguma pokazati se odločnega kristjana zlasti tedaj, kadar je treba, tedaj, ko drugi govore zoper sv. vero in cerkev. Takemu velјajo besede Gospodove, ki pravi: *Kdor se mene in mojih besed sramuje, tega se bo tudi Sin človekov sramoval, kadar bo prišel v svojem, Očetovem in svetih angelov veličastvu* (Luk. 9, 26.) — Najhujše pa je, ako je kdo mutast celo pri spovedi, ako iz napačne sramežljivosti zamolči kak greh. V vseh teh slučajih je greh molčati, ker smo vsled Gospodove zapovedi v vesti dolžni govoriti. Isti Bog, ki bo od vsake nepotrebne besede na sodnji dan tirjal odgovora, isti Bog bo tirjal od nas tudi odgovora, ako molčimo tedaj, kadar bi morali govoriti.

Naša vestna dolžnost je torej, da govorimo, ali pa molčimo, kakor nam to velevaljubezen do Boga in do blišnjega. Prizadevajmo se torej ljubiti molčečnost, ne le tedaj, kadar je priložnost in nevarnost, da bi govorili nesramno, obreklјivo, marveč tudi tedaj, kadar so pogovori taki, da nam prav nič ne hasnejo za večno življenje in nas le raztresejo in Bogu odtujijo. Ako človek manj govori, manj bo grešil in lažje se bo izveličal. Nasprotno pa moramo tudi govoriti polni gorečnosti in vneme za čast božjo in zveličanje duš, kadarkoli imamo priložnost storiti kaj dobrega. Tako bomo izpolnili to, kar je rekel sv. nadangel Rafael Tobiju: *Skrivnost kraljevo prikrivati, je dobro; Božja dela pa razodevati in hvaliti, je častitlјivo.* (Tob. 12, 7.)

Sv. evangelij nadaljuje takole: *In ga je vzel izmed množice na stran, in je vtaknil svoje prste v njegova ušesa, ter je plunil in se dotaknil njegovega jezika, in pogledal v nebo in izdihnil, in mu reče: Efeta, to je, odpri se. In kar odprle so se mu ušesa in razvezala se je vez njegovega jezika, in je prav govoril.* — Vse podrobnosti, s katerimi je Gospod združil ta čudež, so važne, za to jih premišljimo na kratko.

Gospod vzame gluhomutca iz množice na stran — to nas opominja, da moramo tudi mi, kadar hočemo storiti kaj dobrega, storiti to na skrivaj, ne pa tako, da bi nas ljudje videli in hvalili, izvzemši slučaj, da damo s tem lep in spodbuden zgled svojemu bližnjiku. Napačno pa bi bilo, ko bi taka dobra dela, katera so ukazana vsem, storili le na skrivaj, n. pr. napačno je, ako kak bodisi po stanu ali rojstvu odličen človek sprejme le na skrivaj sv. zakramente za Veliko noč, mnogo bolje je, da stori to očitno, da da s tem tudi drugim lep zgled. Razen razloga lepega izpodbudnega zgleda, ga pa ni nobenega, ki bi nas opravičeval delati dobra dela očitno, delajmo tedaj dobro kolikor mogoče prikrito, da ne bomo prejeli plačila že tukaj na tem svetu, namesto v večnosti.

Ko je pripeljal Gospod gluhomutca iz množice na stran, je vtaknil svoje prste v njegova ušesa. Sv. Beda pravi z ozirom na to dejanje takole: Prst božji, dejan v ušesa tega gluhomutca, so darovi sv. Duha, s katerimi si on pripravi nevedna srca, da spoznajo pot zveličanja. Ako vidimo tedaj človeka doslej nesposkornega in zakrknjenega spokoriti se, pravimo: Tukaj je prst božji. Če je pa res, da je Gospod Jezus Kristus s pomočjo sv. Duha ozdravil vnanjo gluhost tega človeka, je tudi res, da se je k temu posluževal vnanjega znamenja, dejal je prste v ušesa gluhomutca, da bi nas poučil, da grešnik ne more biti ozdravljen razen vsled milosti sv. Duha, da se pa Bog k temu poslužuje sodelovanja ljudi, zlasti duhovnikov, da izpolni čudeže svojega usmiljenja: Blagor tedaj njim, ki poslušajo besede in nasvete duhovnikov s sprejemljivim srcem.

S slino se je potem Gospod dotaknil gluhomutčevega jezika. Po nauku sv. Bede je slina podoba modrosti, ki mora razvozlati grešnikov jezik in ga mora nagibati, da se ponižno obtoži vseh svojih grehov in da se po zadobljenem odpuščenju pristrčno zahvali Gospodu. — Potem je Gospod pogledal v nebo in izdihnil in rekel: *Efeta, to je, odpri se.* Pri tej priči je nastopil

ko Bog, ko Gospod in oblastnik narave, ukazal je kakor tisti, ki ima oblast ukazovati. Gospodovim poveljem se nič ne more zoperstavljati, pri vstvarjenju je Gospod govoril: Bodi, in bilo je. Tako tudi zdaj, ko izgovori besede: „Odpri se“, so se odprla ušesa in razvozlal se je jezik tako, da je prav govoril. Tako se tudi, ako Bog zadene s svojo milostjo vbogega grešnika, odpro ušesa njegove duše, da potem ta rada posluša njegov glas, glas vesti, glas sv. cerkve, glas narave, katera ga vabi, da hvali Gospoda. Jezik njegov se razvozla, da hvali, zahvaljuje in slavi Njega, ki je s svojo vsemogočnostjo naredil na njem velik čudež usmiljenja. Vse podrobnosti tega čudeža torej niso bile zgolj le slučajne, marveč za to, da nam služijo v pouk, kako težko je priti iz stanu greha v stan milosti; k temu je namreč treba mnogo odločnosti, zdihljejev in molitve.

Slednjič nam pripoveduje evangelij, kako nam je dal Gospod, potem ko je storil čudež, lep zgled ponižnosti s tem, da nas uči prezirati in zaničevati pohvalo ljudl. Sv. evangelij pripoveduje: *In jim je zapovedal, da naj nikomur ne pravijo.* Ljudstvo je pa v tej zapovedi videlo zgolj le občudovanja vredno ponižnost čudodelnikovo; zato dostavlja sv. Marka: *Pa bolj ko jim je prepovedoval, bolj so oznanjevali. In so se še bolj čudili rekoč: Vse je prav storil! Gluhim je dal slišati in mutastim govoriti.* Kako lepa pohvala, predragi, je to: *Vse je prav storil.*

Zakaj pa je Jezus vse prav storil? Zato, ker je bil namen vseh njegovih dejanj od začetka njegovega življenja do zadnjega zdihljeja na gori Kalvariji čast božja in posvečenje ljudi. On je sam o sebi rekel: *Jaz ne iščem svoje časti.* Tako bomo tudi mi vse prav storili, ako bomo povsod le iskali čast božjo, zveličanje naše in našega bližnjega duše. Izpolnujmo tedaj vse naše dolžnosti z namenom dopasti Bogu in zveličati svojo dušo.

Besede: *Vse je prav storil* — pa pomenijo tudi: da je vsa dela, katera je storil, storil natančno. To pa zato, da bi nas poučil, da moramo tudi mi, karkoli delamo, pridno in dobro delati. Ni treba, da bi opravljali in delali velika imenitna dela, katera vzbujajo pozornost in občudovanje, marveč skrbimo zato, da bomo navadne reči dobro in vestno opravljali. — Kadar torej molimo, molimo z vso gorečnostjo, s celo svojo dušo, molimo v zavesti, da stojimo v božji pričujočnosti in z zaupanjem, da bomo uslišani. Kadar smo pri delu, delajmo z vnemo in odločnostjo, kakor bi nas sam Gospod Bog najel k delu, kadar jemo

all pijemo, storimo to zmerno in se zavedajmo, da vse, kar vživamo, prihaja od Boga, da je torej dar božji. Kadar se vležemo k počitku, da si dobimo novih moči, zavedajmo se, da stojimo pod varstvom njega, ki nad nami čuje in čuva noč in dan. Karkoli tedaj delamo, storimo vse s čistim namenom in natančno. Tako bomo tudi mi res vse prav storili. Amen.

P. Engelbert Pollak.

Dvanajsta nedelja po binkošti.

Namen človekov na zemlji.

Učenik, kaj naj storim, da zadobim
večno življenje. Luk. 10, 25.

Učenik, kaj naj storim . . . tako je vprašal božjega Učenika neki judovski učenik postave. Vemo pa iz sv. pisma, da temu, kakor tudi drugim njegovim tovarišem ni bilo večno življenje nič mar, da se za zveličanje svoje niso menili; Jezusu je zastavil to vprašanje le zato, da bi ga izkušal in vjel v besedi. Seveda se mu to ni izpolnilo. — Vendar pa je to zastavljeno vprašanje tako resnobno in važno, da se mora vsak človek s tem pečati celo svoje življenje, zakaj ako doseže večno življenje, potem je zagotovljen, da bo ostal srečen na veke, ako pa večnega življenja ne doseže, podoben je človeku, ki je zgrešil pravo pot v domovino, moral bo trpeti večno kazen. Iz tega torej vsakdo lahko spozna, kako važno je vprašanje: *Učenik, kaj naj storim . . .* — Tako mora vsak dober kristjan sam sebe večkrat vprašati: Kaj moram storiti, da se ne pogubim, da pridem v nebesa? Ker vsakdo si mora misliti, da na tem svetu bo le malo časa, potem pa nastopi zanj večnost, ki ne bo minula, in ta bo srečna ali pa nesrečna. Žalibog, da jih je toliko, kateri svojega pravega namena ne dosežejo. Zakaj neki? Zato ker premalo ali nič ne mislijo, zakaj jih je Bog vstvaril, čemu so na svetu in kam gredo.

Zato vam hočem danes govoriti: 1. Kaj je naš pravi in prav za prav edini namen na zemlji in 2. Kako malo ljudje za ta namen skrbé.

I. „Človek, kdo si?“ Da prav odgovoriš na to vprašanje, odgovori poprej na vprašanje: „Odkod si?“ Na to vprašanje je le en odgovor mogoč: Od Boga sem! Bog me je vstvaril;

torej sem božja stvar! Zakaj pa te je Bog ustvaril? Ali je imel pri stvarjenju kak poseben namen? Gotovo! Ako ti kristijan kaj narediš, ako se sploh lotiš kakega dela, imaš pri tem gotovo vselej svoj namen. Ako orješ, seješ, hočeš gotovo žito dobiti; ako narediš suknjo, hočeš jo nositi itd. Ako pa ima vsak človek pri svojih delih poseben namen, gotovo ga je imel tudi Bog, ko je človeka vstvaril. Kakšen je pa ta namen? Sv. Ignacij Loj. pove to prav dobro: „Človek je ustvarjen v ta namen, da bi Gospoda svojega Boga hvalil, molil, njemu služil in se slednjič zveličal.“ V teh kratkih besedah je odgovor na tri vprašanja: Odkod si? Čemu si, ali kaj je tvoj namen in kako bo tvoje plačilo? In odgovor se glasi: Ustvarjen si od Boga. Ustvarjen si za Boga, da prideš enkrat k Bogu! Glej, kristijan, kako važen je tvoj namen na zemlji. Od Boga, za Boga, da prideš k Bogu! Po pravici je klical sveti Francišek Serafinski: „Moj Bog in moje vse!“

Glej v tem neizmerno ljubezen božjo do tebe! Kaj meniš, ako bi Bog ne hotel, ali bi bil ti sploh kdaj na svetu? Gotovo ne! A Bog je hotel in ti si. Zato govori Gospod Bog po preroku Jeremiji: *Z večno ljubeznijo sem te ljubil.* (Joz. 31, 3.) In sv. Pavel piše: *Izvolil nas je pred začetkom sveta, da bi bili sveti.* (Efež. 1, 4.) Pomisli, kristijan, kaj hoče apostol s tem reči: „Zato nas je ustvaril Bog, da bi postali svetniki, da bi bili kdaj zveličani, ne pa, da bi greh delali, da bi z grehi njega žalili. Že v starem zakonu je Bog očital Izraelcem: *Boga, ki te je ustvaril, si zapustil in pozabil si Gospoda svojega Stvarnika.* (Deut. 32, 18.)

Ta namen človekov je tak, da je neobhodno potreben. Da si zdrav, da si imeniten, da si bogat, vse to ni neobhodno potrebno, ker živel bi vseedno in dosegel svoj namen. Ali je pa tudi vseeno, ali skrbiš za zveličanje svoje ali pa ne, ali je vseeno, ali Bogu zvesto služiš, ali pa ne? Ali ti je vseeno, če boš enkrat večno srečen ali pa večno nesrečen? To gotovo ni vseeno! Zato je rekel Kristus Marti: *Le eno je potrebno!*

Ta tvoj namen je pa tudi neizmerno slaven, da si slavnejšega niti misliti ne moreš. Pomisli, kristijan, da nisi ustvarjen le za ta svet, kakor kaka živina ali rastlina, ki nekaj časa živi in zeleni, potem pa izgine in je ni nikjer več. Bog te je postavil na zemljo in ti dal neumrjočo dušo, katera bo živela na večne čase. Čeprav bo tvoje telo umrlo in strohnelo, tvoja duša ven-

dar-le nikoli ne bo preminula; živela bo srečna ali nesrečna, kakor boš sam hotel, na vse večne čase.

Ta namen, ki ti ga je Bog sam postavil, da ga dosežeš, pa obsega vse tvoje moči in zmožnosti, tako da moraš vse, karkoli delaš, delati iz tega namena, da bi dosegel enkrat večno plačilo v nebesih. Vse tvoje misli, besede in dejanja morajo biti posvečena Bogu, čeprav jih govoriš, kjerkoli si bodi; ako pa niso Bogu posvečena, moral boš prej ali slej od vsega tega odgovor dati. Torej vse tvoje dejanje in nehanje mora Boga častiti in hvaliti.

Vse to pa mora človek storiti, da se slednjič zveliča. Glejte, kaj bomo dosegli nazadnje po tolikih bojih, nesrečah, po mnogih dušnih in telesnih težavah! Bog sam vam bo klical, kakor je rekel nekdanj očku Abrahamu: *Jaz bom tvoje neizmerno veliko plačilo*. Kaj si hočemo še boljšega in večjega želeli nego Boga samega. Otrok v tujini hrepeni po svojem domu, želi videti svojega dobrega očeta. Tako dober kristjan ve, da je ta svet zanj le tujina, zato hrepeni po svojem pravem domu, da se za vselej združi z najboljšim svojim nebeškim Očetom. Kakor semanji dan postavi kramar svoj šotor na trgu, da razpečava svoje blago, potem pa vse podere in odnese, tako tudi človek na svetu postavi le za kratek čas šotor svojega življenja, kjer mora rabiti talente, katere mu je Bog dal. Ko pa pride njegova ura, podre se ta šotor in on se mora preseliti na drugi svet.

O pač srečen je tisti kristijan, ki svojega srca ne navezuje na ta svet, ki ne išče nebes na tem svetu, temveč po višjem hrepeni. Ko je angleški kralj Henrik VIII. odpadel od prave vere, je preganjal silovito vse one, ki so pravi katoliški veri zvesti ostali. Tudi svojega kancelarja Tomaža Mora je dal v verige ukovati. V ječi ga je bila obiskala njegova žena in ga presrčno prosila, naj se usmili svojih otrok in naj nje ne zapusti same. Mor jo vpraša, koliko časa bo po njenih mislih še živel. „Najmanj dvajset, ali pa celo trideset let!“ odgovori žena. „Kaj, odgovori mož, za življenje dvajsetih ali tridesetih let, za tako malenkost naj bi jaz zapravl celó večnost? Oh, nikdar ne!“ In rajši je dal svojo glavo pod meč nego da bi vero zatajil.

Pokazal sem vam torej, kaj je naš glavni namen na svetu, da moramo svoje sreče iskati v nebesih, ne pa tukaj v prahu zemlje. Ko bi kak bogat človek rekel kakemu revežu, ki nič nima, da mu bo dal vsa posestva, vse premoženje, ako mu bo 10 let zvesto in stanovitno služil, o kako z veseljem bi ta revež sprejel to ponudbo. Prepričan sem, da bi noč in dan samo na

to mislil, kako srečen bo, ko vse to doseže, in njegova edina skrb bi bila, kako bi zadovoljil svojega dobrega gospoda, da bi se skazal vrednega takega plačila.

A glejte, dedščina pa, ki vas čaka v nebesih, namreč večno veselje brez trpljenja, je neizmerno večja nego vse posvetno blago. Vemo pa tudi, da bo plačilo naše tem večje, čim zvestejše in vztrajnejše bomo Bogu služili.

II. Pa ozrimo se po svetu in pogledjmo, koliko se res ljudje trudijo za zveličanje svoj duše! Oh kako malo! Kako malo! „Kaka nespamet, piše neki pobožni mož, ti misliš, da tvoja duša ni toliko vredna, da bi za njo skrbel, glej, hudobni duh pa jo toliko ceni, da mu noben trud ni prevelik, samo da bi jo mogel doseči.“ Oh, kaka sramota za kristijana! Hudobni duh višje ceni tvojo dušo nego ti sam.

In koliko je takih! Le pogledjmo delavski stan! Najemniki, poljedelci, rokodelci res v polnem pomenu besede v potu svojega obraza jedo svoj kruh. Delajo veliko, delajo neutrudno dan na dan, leto za letom. In iz kakega namena delajo? Da si kaj prislužijo in pridobe, kar je njim potrebno za časno življenje. S tem namenom so tako rekoč na zemljo prikovani. Ko bi se res kaj brigali za svojo dušo, vredili bi svoja dela tako, da bi bila zaslužna za nebesa. Vsakdanje delo bi začeli ne le z jutranjo molitvijo, temveč bi izrečno in naravnost vsa svoja dela Bogu darovali, tako bi bilo vsako njih opravilo neprestana molitev in Bog bi jih blagoslavljal in poplačal. A če bi bili mi tako vsega vedni kakor je Bog, videli bi z začudenjem, kako velikansko je število onih, kateri zjutraj brez vsake najmanjše molitve vstanejo in na delo gredo, ki se čez dan niti enkrat na Boga ne spomnijo, še manj dober namen obude, da bi vse delali za Boga.

Poglejte pa druge stanove! Ali je med njimi kaj boljše? Pridni so res, deloma zelo pridni; a čemu delajo? Večina izmed njih morda komaj ve, da je treba skrbeti ne le za telo, temveč tudi za dušo. Prav mnogim gotovo niti v misel ne pride, da bi Bogu darovali svoja dela, svoje križe in težave. Morda se niti ne pre-križajo, ko vstanejo in ležejo spat. Povejte mi, ljubi kristijani, kako more tak človek plačila od Boga pričakovati. Komur je Bog deveta briga, nanj tudi Bog pozabi. Glejte, ravno zaradi tega pa je na svetu toliko nezadovoljnih ljudi, ker delajo brez Boga, da, celo zoper Boga.

Pa mi morda kdo poreče: Res ni prav, če človek svoja opravila opravlja brez Boga, pa vendar večina ljudi dela vsaj druga dobra dela: gredo k sv. maši, časih morda celo k svetim zakramentom, dajo miloščino itd. Kristjani, to je vse res in hvale vredno, a veliko takih dobrih del pred Bogom vendar nima nobene veljave, ker se ne store iz ljubezni do Boga in v čast božjo, temveč iz drugih prav svetnih namenov, n. pr. da se pri ljudeh hvala žanje itd. Vse to pred Bogom nič ne velja. Marsikdo pa tudi dobra dela tako opravlja, da ne more Bogu s tem dopasti. Ako n. pr. človek pri sv. maši stoji kakor slamnat mož na zelniku, katerega se niti vrabci več ne boje, in misli na vse drugo, le na Boga ne, je vse to le prazen klas, ponarejen denar, s katerim se nebesa ne morejo kupiti. — Vrh u vsega tega pa pomislite, koliko je takih ljudi, ki trdovratno v grehii žive kakor bi nobene duše ne imeli, o katerih velja psalmistov opomin: „Nolite fieri sicut equus et mulus, quibus non est intellectus“. Takim pač ne more Bog dati svojega blagoslova, še manj pa nebeško veselje.

Da, kristjani, kakor važno in resno je vprašanje: Zakaj me je Bog ustvaril? Čemu sem na svetu? tako malo se ljudje ž njim preglavice delajo, tako malo jih navdaja s skrbjo. Sv. Alojzij se je pred vsakim delom vprašal: „Kaj pomaga to za večnost?“ Kako skrbno so se drugi svetniki trudili za svoje zveličanje! Kako so se bali, da bi ne bili zavrženi! Tolikim kristjanom pa je navidezno to vse eno. Kristjani, ne bodite še vi tako nespametni in ne mislite, da se to že samo ob sebi razume, da pojedemo vsi enkrat v nebesa, čeprav nismo vredni, ker Bog je dober. Kristus sam pravi: *Ako hočeš v življenjenje iti, izpolnuj zapovedi! Nebeško kraljestvo silo trpi, in le tisti, ki silo rabijo, je nase potegnejo!* Torej truditi se je treba! Za lase Bog nobenega ne bo v nebesa vlekel. Mislite torej večkrat na svoj konec! „Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.“ Spomnite se večkrat, da ste od Boga ustvarjeni, kaj je vaš namen! Spolnujte vestno zapovedi, da pridete kdaj k nebeški svatbi. Amen.

† J. Benkovič.

Priložnostni govori.

Marija nas ljubi, ker smo božji in njeni otroci.

(Govor za romarski shod.)

Spomni se, o Devica, da še nikdar
ni bilo slišati, da bi bil kdo zapuščen,
ki je k tebi pribežal. Sv. Bernard.

V srcu vsacega človeka prebiva sladák spomin, ki nas spremlja skozi celo življenje, od zibelke pa do groba. Ta spomin, ta čut prebiva ravno tako v prsih hrabrega vojaka, kakor v nežnem srcu nedolžne device. Ta spomin se nam zbudi v valovih raztresenega življenja, kakor v tihi, bajni noči, ravno tako v veselih urah, kakor tudi v urah bridkosti. Ta spomin se zasniva otroku kot vzhajajoča jutranja zarja, in na večeru življenja se onemoglemu starčku zdi kot zahajajoče solnce. Kdor bi tega spomina ne imel, ta bi imel mrtvo srce — ker ta spomin je spomin na dobro, ljubečo mater.

O, dragi v Gospodu, kdo bi se dobre matere ne spominjal? Ko smo zagledali luč sveta, tedaj smo ležali na rokah svoje matere, na ljubečih prsih svoje matere; prvo solnce, prvo luč smo zagledali v očeh svoje matere. Ko smo sladko spali v zibelki, je čula ona kot angel varih nad vsakim dihljem, nad vsakim utripom našega srca; in ko je prva bolečina prišla nad nas, je tešila ona s svojo zvesto ljubeznijo naše boli. Prvi sladki glas smo slišali iz materinih ust, prva učiteljica, ki nas je učila misliti, čutiti in moliti, je bila mati, prvi korak smo naredili ob njenih rokah. Če smo bili dobri, veseli in srečni, se je veselila tudi ona z nami; če smo bili hudobni, če nas je trpljenje in bol zadela, tedaj je ona z nami trpela, naše solze so spremljevale njene solze. Če smo šli proč od doma v tuji svet, je šla za nami tudi duša materina; molitev materina nas je varovala v izkušnjavah in nevarnostih, in njen blagoslov je plaval nad nami kot čuječ angel, kot pozdrav iz domačije. Zato se pa duša otrokova ne dá ločiti od materinega srca, in če bi bilo kako srce človeško še tako mrzlo in brezčutno, pri spominu na dobro mater se zopet poživi in ogreje. In vendar nam je telesna mati dala samo to zemeljsko življenje, življenje polno boja, trpljenja in bridkosti. Mi pa, dragi v Gospodu, imamo še drugo mater, ki nam je neskončno več podelila kot revno zemeljsko življenje, mi imamo

mater neskončno večje časti kot je naša zemeljska mati, mater, ki nas vedno in povsod brani, vodi, varuje, tolaži in nam pomaga; mater, ki ima največje veselje nad našo srečo, ki naše boli najgloblje občuti. In ta mati tolike časti, ljubezni in zvestobe, je Mati božja, Marija. Kakšna sreča! Kraljica nebes je mati naša!

O predragi v Gospodu! preudarite to, izvoljenka iz vseh rodov, nosilka našega odrešenja je naša mati! Najlepša vseh stvari, kras in cvet človeštva, čudovita devica, v kateri se je dovršila skrivnost včlovečenja, ponižna dekla Gospodova, nevesta sv. Duha, angelov veselje, je mati naša. — In to mater ste prišli danes Vi počastit, prišli ste od blizu in od daleč, da tukaj v tem prelepem Marijinem tempelju, izlijete svoja srca pred Njenim oltarjem kot pravi Marijini otroci. O mnogi izmed Vas te podobe Marijine že dolgo niso videli, morda eno ali več let, slednji izmed Vas pa ima v srcu nekaj, kar bo položil pred Marijin oltar, in danes se ji približa kot otrok, ki že dolgo svoje matere ni videl, ter jo prosi, naj ga usliši. O prav je tako, saj ima ona srce, ki je ljubezni polno. In ravno to ljubezni polno srce Marijino Vam hočem danes pokazati.

Zakaj nas Marija ljubi? Zato ker smo 1) mi božji otroci in 2) ker smo njeni otroci.

I. Nikoli in nikdar ne more človeški jezik kraljice nebes dostojno proslaviti in počastiti. Kakor daleč je nebo od zemlje, tako daleč je tudi človeška hvala od velikosti in časti Marijine oddaljena. Kajti kdo izmed nas more reči: Jaz sem prodril v globočino srca Marijinega in sem tam zrl najčistejše zlato njene duše. Večno ostane resnično, kar je o njej rekel pobožni pesnik Novalis: „V tisočerihi podobah te vidim, o Marija, toda nobena te ne more popisati. Če se pa vendar predrznem Marijino ljubezen opisovati, tedaj naj bo to samo slaboten poizkus; to naj bo samo ponižna in skromna cvetica, spletena v venec slave tiste presrečne Device, katere slavo je angel iz nebes sam poveličal rekoč: Češčena si Marija, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami!“ —

Prvi vzrok torej, zakaj nas Marija z materino ljubeznijo ljubi, je ta, ker smo mi otroci božji, to se pravi, ker Marija Boga nad vse ljubi, ljubi tudi nas, ker smo otroci njegovi. Ljubezen do Boga je tesno združena z ljubeznijo do bližnjega

in se od te ne dá ločiti. Kdor Boga ljubi, ta ljubi tudi svojega bližnjega ravno zato, ker je otrok božji; kdor pa svojega bližnjega ne ljubi, ta tudi Boga ne ljubi, in kdor svojega bližnjega sovraži, ta je tudi sovražnik božji. Tako je jasno učil sv. apostol Janez, učenec ljubezni, ki je slonel na prsih Gospodovih in ki je ob plamenu večne ljubezni svojo ljubezen vžgal; ta apostol je dejal: *Če pravi kdo, da Boga ljubi, pa sovraži svojega brata, ta je lažnik, kajti kako more Boga ljubiti, katerega ne vidi, če sovraži svojega brata, katerega vidi!*

Kako se kaže božja ljubezen v ljubezni do bližnjega, to Vam hočem pokazati na par zgledih. Mi se bomo čudili, ko bomo videli, kaj so svetniki iz ljubezni do Boga za svojega bližnjega storili. — Sv. Frančišek Ksaverij je šel v Indijo na najvišje hribe, se plazil po najglobočjih prepadih in se izpostavil tisočerim nevarnostim, da je reveže poiskal v njih votlinah, kjer so živeli kot divje živali, ter jih učil Boga spoznavati in ljubiti. Sv. Frančišek Saleški je plaval slednji dan na nekem drevesu čez ledeno mrzlo reko, da je na oni strani nevernikom oznanjeval sveti evangelij. Sv. Pavlin se je dal sam vkleniti v verige in šel v sužnost, da je rešil sina neke vdove. Sv. Fidelis je prišel v smrtno nevarnost, ko je učil, in je resnično tudi umrl, oznanjujoč sv. evangelij.

Poglejmo na današnje dni. Kaj vleče še dandanes mnogo duhovnikov daleč čez morje v neobljudene kraje, v strašne puščave k tistim nesrečnim narodom, katerim še ni prisijala luč sv. vere? Kaj jih žene med divjake, da se ne boje ne žeje ne lakote, ne revščine ne trpljenja, ne mraza ne vročine, ne muke ne smrti, k tistim ljudstvom, ki so pač po podobi božji ustvarjena, ki so pa vsa v službi hudobnega duha, ki še o Bogu ničesar ne slišijo in ne vedo. Poglejte na usmiljene sestre, na pobožne hčere krščanskega usmiljenja, katere celo Turki imenujejo angele ljubezni. Poglejte, kako hite k postelji bolnikov, k smrtni uri tujih, njim neznanih ljudi, kako se trudijo za zdravje in rešitev iz nevarnih, ostudnih, nalezljivih bolezni, kakor da bi se šlo za njihove lastne starše in otroke in vendar jih še ne poznajo, kaj so in odkod da so! Poglejte, kako stanovitno prenašajo vse sitnosti bolnikove, strahov smrti se ne boje, vse pretrpe s krščansko ljubeznijo. Kakor usmiljeni Samaritan vlivajo v srca njihova tolažbe celo tistim, ki Boga taje, in cerkev, nevesto Kristusovo, zaničujejo in sovražijo.

Kaj torej vse te žene, da se ničesar ne bojé, da hite z radostjo smrti v naročje? O, to je vedno eden in isti plamen, ki gori v njihovem srcu, namreč ljubezen do Boga in do bližnjega. Tako velike reči storé samo ljubljenci Gospodovi zato, ker Boga ljubijo.

Kdo je pa kedaj Boga bolj ljubil, kakor Marija? „Sv. Duh te bo obsenčil“, ji je rekel angel Gabriel, sv. Duh pa je ljubezen, ki izhaja iz Boga Očeta in Boga Sina. V Mariji je imela neskončna ljubezen svoje stanovanje. Zato ne rečem preveč, ako pravim: Marija je vsak trenotek svojega življenja Boga bolj ljubila, kakor so ga ljubili vsi angeli in svetniki. Čim večja pa je ljubezen do Boga, tem večja je tudi ljubezen do bližnjega. Ker torej med zveličanimi duhovi ni nikogar, ki bi Boga bolj ljubil, kakor Marija, torej tudi nobenega ne najdemo, ki bi nas bolj ljubil, kakor Marija! Vsa ljubezen, s katero ljubijo starši svoje otroke, vsa ljubezen, s katero se ljubijo zakonski, in vsa ljubezen, katero gojé angeli in svetniki do svojih častilcev, vsa ta ljubezen skupaj ne doseže tiste ljubezni, s katero ljubi nas Marija.

II. Marija nas ljubi s prav materino ljubeznijo, ker smo tudi njeni otroci. Pojdite, dragi v Gospodu, za par trenotkov z mano na goro Golgato. Na tem hribu bolečin stoji križ, na katerem Sin božji krvavi kot spravni dar za grehe vsega sveta. In pod križem je stala Marija, žalostna Mati, poleg sv. Janeza. V tem svetem trenotku, ko sta bila zemlja in nebo priča visokosti človeške hudobije in brezmejnosti božjega usmiljenja, na vrhuncu svojega trpljenja, je odprl umirajoči Zveličar svoje bolestne usnice, da je podal svoj testament in je rekel: *Žena, glej tvoj Sin in Janezu: Glej, tvoja Mati!*

S temi besedami je postala Marija, kakor pravi sv. Bernardin, ne samo mati Jezusova, ampak mati vseh ljudi. Kaj ne, dragi v Gospodu, zadnja beseda, zadnja stvar, katero nam kdo podá na smrtni postelji, nam je tako dragocena, da je ne damo za nobeno ceno. In tako je gotovo tudi Marija zadnjo voljo svojega umirajočega Sina zvesto v svojem srcu ohranila, da nas smatra kot svoje otroke in sama sebe kot našo mater.

Premislite torej, dragi v Gospodu, pod križem Zveličarjevim smo postali Marijini otroci, med bolečinami nas je sprejela kot svoje otroke, in ravno zato, ker smo otroci bolečin, nas ljubi z najsrčnejšo materino ljubeznijo.

Tudi vam, drage matere, so ravno tisti otroci, katere ste v bolečinah porodile, katere ste s solzami redile, in s trpljenjem vzgojile, najdražji; ravno zato smo tudi mi Mariji tako ljubi. Mi smo tisti, za katere je Marija drago življenje svojega ljubega Sina Bogu darovala, mi smo, za katere je vse bolečine svojega Sina v svojem srcu sotrpela. In ravno zato, ker je radi nas toliko trpela, smo postali njeni najljubši otroci!

O, dragi v Gospodu, da bi pač pomislili, za kako visoko ceno je Marija naša mati postala! Da bi nikdar ne pozabili, da nas je Marija s srčno krvjo svojega božjega Sina odkupila. In kedarkoli ste v priložnosti, da bi kaj storili, kar bi bilo zoper zapovedi božje, naj bi se takrat globoko v vaših srcih oglasil glas: Marija je tista, katero s svojim grehom žališ, sovražiš, mučiš!

Ti mlačni kristjan, ki nimaš nobenega veselja nad molitvijo, nobene ljubezni do službe božje, nobenega nagnenja do svetih zakramentov, poglej: Marija je tudi tvoja mati! Ti, ki sovražiš svojega bližnjega, ki to sovraštvo še v tempel Gospodov seboj neseš, ki se tolikrat zlažeš, kolikorkrat moliš Gospodovo molitev: Marija je tudi tvoja mati. Ti krivičnež, ki ne poznaš nobenega razločka mej mojim in tvojim, ki živiš od goljufije in krivice — poglej: Marija je tudi tvoja mati! Ti mladenič, ki si oskrunil deviško obleko svoje nedolžnosti z grehi, pred katerimi tvoj angel varih jokaje skriva svoje obličje: Marija je tudi tvoja mati, in ti dekle, ki se prodaš za par Judeževih grošev, poglej: Marija je tudi tvoja mati! In vi grešniki, vsi skupaj, ki ne odnehate v Marijino srce novih mečev zasajati, pogledjte: Marija je tudi vaša mati! O, ali morete tako pozabiti njene materine ljubezni, da položite svojo roparsko roko na srce tiste, ki vas je v bolečinah sprejela za nebesa kot svoje otroke? — O, če na širnem svetu ni ničesar družega, da bi vas moglo od greha odvracati, potem hočem poseči v globočine vaših duš in poiskati, če je tam doli kako plemenitejše čustvo, kakor tisto, ki se vzbudi pri imenu: Mati. In če vas to ime matere ne gane, potem živite in umrite v svojih grehih toliko časa, dokler vas glas angelov k poslednji sodbi ne pokliče, dokler vas prokletstvo pravice božje ne zadene.

Toda ne! Mislím, da vas nisem zastonj opomnil, da ste Marijini otroci, in da je Mati božja vaša mati. Kakšna sladka tolažba za revno človeško srce! O, če bi vam to mogel s plamenom zapisati v srca vaša, kako velika je njena ljubezen, kako mogočna je Marijina pomoč! Odkar svet stoji, še ni bilo slišati, da bi bil

kdo zapuščen, kdor se je k Mariji zatekel. Prej bodo zvezde ugasnile, prej bo solnce otemnelo, prej se bo zemlja razrušila, kakor da bi Marija kako dušo zapustila, katera se je k njej zatekla.

Zato pa, dragi v Gospodu, za Bogom pričakujte vse dobre iz milih rok Marijinih. Izvolite si Marijo za Kraljico svojega srca in izročite se ji s pravim otroškim zaupanjem. Sladkejše tolažbe ne dobite, mogočnejše pomoči ne najdete, zvestejšega angela ne dosežete, kakor je Marija.

Tako pojdimo torej zopet med svet ob roki Marijini skozi puščavo tega življenja! Če tudi nam vihar preti, če tudi se valovi nad čolničem našega življenja že zagrinjajo, ne obupajmo, nad nami nam sveti jutranja zvezda, kateri pravimo: Marija! In kako dobro nam bode, ko bomo prihiteli v varno zavetje pod plašč matere iz nebes!

Položimo torej danes svoje prošnje in želje v Marijine roke, vsak zase in eden za vse in recimo: O Marija, če samo tebe imam, če si samo Ti moja, mirno grem do svojega groba, ker si Ti mati moja, Mati usmiljenja, stoj mi na strani! Ti mi zatisni moje trudne oči! Amen.

Ivan Baloh.

Nagovor pri vsprejemu v Marijino družbo.

(Na Ovšišah dne 22. rožnika 1906.)

Veselo znamenje živega katoliškega življenja v ljubljanski škofiji so v zadnjem času zlasti Marijine družbe. V Marijini družbi se mladeniči in dekleta še posebej prostovoljno zavežejo, da hočejo pod Marijino zastavo ohraniti svoje čednostno življenje in se pod njenim varstvom srčno vojskovati proti pokvarjenosti sveta. Marijini sinovi in hčere se še posebej zavežejo, da se hočejo skrbno ogibati vsega, kar bi znalo omadeževati nedolžnost njih srca, da lahko neomadeževani stopijo pri poroki pred altar ali pa, če jih Bog kliče, neomadeževani ostanejo v deviškem stanu. Vsakteri lahko uvidi, koliko neizmerne koristi so take družbe, kjer se mladeniči in deklice, ločeni po stanu, zbirajo, da se medseboj navdušujejo k čednostnemu življenju, drug nad drugim skrbno pazijo, kako izvršuje svoje sklepe, se vnemajo za večkratno vredno prejemanje sv. zakramentov, se skušajo v pokorščini in ubogljivosti do svojih staršev, se zabavajo s poudčnimi govori, dostojnim petjem, nedolžnimi igrami itd. To vse

so pripomočki, ki zamorejo mladino, katera po veselju hrepeni, odvrčati od slabih potov, oplemeniti srce, utrditi v dobrem, preporoditi ves narod; ker le v nepokvarjeni mladini je pričakovati dobrih krščanskih gospodarjev in gospodinj, ki bodo kedaj vzredili dobre otroke za Boga in domovino.

Vaš za vse dobro vneti vlč. g. župnik že več časa goje misel, da bi se ta prekoristna družba tudi v vaši župniji vpeljala. Ta srčna želja se jim danes izpolnjuje. Nekaj deklic se je namreč odločilo, da se žele še posebno Marijinemu varstvu izročiti in prečisto Devico na nevarnem potu svojega življenja za svojo vodnico in mater izbrati. O srečne ve, ki ste se k temu odločile! Nikar ne pričakujte, da vas bo svet radi tega hvalil! O morebiti bote morale marsikatero grenko požreti! Zakaj svet, ki živi le za minljivost, ne zna ceniti duhovnega, večnega. On naravnost sovraži, kar ni z njim zvezano! Toda ne ustrašite se! Blagor jim, kateri zavoľjo Kristusovega imena preganjanje trpe! Tudi vas čaka obilna plača za vse, kar bote morale trpeti zavoľjo tega, da ste postale Marijine hčere. Če ne poprej, še v smrtni uri bote blagrovale ta dan, ko ste stopile kot Marijine hčere pod njeno zastavo.

Marija vam hoče biti še na poseben način vaša dobra mati. Ni ga lepšega imena, kot je ime mati, tudi ne večje ljubezni, kakor je materina. Kdo še ni izkusil, kako mati ljubi, skrbi za svojega otroka, kako prizanaša njih slabostim. Toda kaj je vsa ta ljubezen pozemeljske matere, če jo primerjamo z Marijino ljubeznijo? Mati prečudna! Tako jo kličemo v lavretanskih litanijah in sama je nekoč razodela enemu svojih častivcev, da ji je najljubše, ako jo s tem imenom na pomoč kličemo. Saj je pa tudi vse čudovito na njej: čudovita njena ljubezen, dobrota, potrpežljivost, usmiljenje. Ona je mati vseh kristjanov, da tudi nesrečnih grešnikov, kateri žalijo s svojimi grehi njeno materino srce: na poseben način pa je Ona vaša mati, hčerke Marijine! in vas še posebno ljubi. Vi ste še posebej njene izvoljenke in Ona vaša varihinja; Ona razprošira svoje materine roke nad vami in vas blagoslavlja. Ona bo še posebno od vas odvrčala vse, kar bi vam moglo škodovati na duši in telesu.

Le éno je, kar vam še posebno danes polagam na srce — bodite stanovitne! Bog vam te milosti gotovo ne bo odrekel, ako ga bote za njo prosile. O koliko Marijinih hčera se izneveri svojí nebeški materi, ker se da premamiti svetu, in go-

ljufati minljivemu, kratkotrajnemu in grešnemu veselju in pozneje nimajo več vesele ure ter jih kakor trnje zbode spomin na preteklo grešno življenje. Imejte vedno vzvišeni namen Marijine družbe pred očmi, spominjajte se današnjega dneva in sklepov, ki ste jih naredile — imejte pred očmi visoko ceno vaše neumrjoče duše in kaj je Zveličar za njo trpel — in potem bo neomahljiv vaš sklep: po Mariji k Jezusu.

Če se vam bo kdaj težko vojskovati zoper izkušnje in ohraniti nedolžnost srca — spominjajte se tedaj, da ta boj le kratek čas trpi in spominjajte se krone, katera je obljubljena vsem, ki so do konca stanovitni. O kako se bote enkrat veselile ob smrtni uri, da ste srečno pod Marijinim varstvom dokončale tek svojega življenja! Ne bo se vam treba bati smrti, ne bo vaši duši težko zapustiti to trohljivo telo in stopiti pred oči večnega sodnika, saj ste njemu posvetile svoja mladostna leta in mu čisto ohranile svoje srce.

Morebiti bo kratko vaše življenje in se vam bo ločiti v cvetju vaše starosti iz tega sveta. O srečne ve, če bote le nedolžnost ohranile! — Znabiti vas čaka pa tudi visoka starost z mnogoterimi nadlogami in težavami; imele bote sredi britkosti vsaj eno tolažbo — pogled v preteklost. Spominjale se bote vsega dobrega, kar ste storile; največa tolažba vam pa bo, da ste svoje srce deviško ohranile in svojega telesa niste nikoli omadeževale z nečistim grehom, da ste ostale vedno zveste Mariji, svoji nebeški materi, katera vas kot vaša mogočna varihinja popelje k svojemu božjemu sinu, da vas sprejme v večno veselje. Amen.

P. Avrelij Knafelj.

Nagovori dekliški Marijini družbi.

III. *)

(Nadaljevanje.)

1.) Bog si je ustvaril človeka kakor najlepšo podobo svojo in ga postavil za gospodarja vseh stvarjenih stvari, povzdignil ga je nad vse, da bi bil kralj vsega sveta! Kaj pa stori nečistnik? On vrže to lepoto božje podobe in gospodstva od sebe, ter postane suženj svoje poželjive strasti, in namesto, da bi duša zapovedovala telesu, pusti telesu in njegovemu poželjenju go-

*) Gl. str. 385.

spodariti nad dušo, nad pametjo, ter se neumni živini enako podvrže svojemu telesnemu poželenju. Človek, ki je bil v časti, noče tega spoznati, neumni živini postane enak — pravi sveto pismo. Glejte, to stori nečistnik nasproti svojemu Bogu, očetu — stvarniku, ter razdere delo njegovih rok! — In kaj postane nečistnik v očeh Sina božjega? Z njegovo krvjo je bil odkupljen, in je v tesno zvezo stopil z njim, postal je njegov ud; ali ne veste, da so vaši udje udje Jezusa Kristusa? (I. Kor. 6, 18.) pravi sv. apostol. Akoravno si je pustil Jezus očitati mnoge pregrehe, si vendar nečistosti ni pustil očitati, in tudi med svojimi učenci ni hotel imeti nobenega nečistnika! — Kaj pa stori nečistnik nasproti sv. Duhu? Mi smo postali tempel sv. Duha, in nečistnik postane oskrunjevalec božjega templja, svojega telesa, v katerem sv. Duh več ne more ostati, kakor ob vesoljnem potopu več ni mogel ostati pri ljudeh, ki so postali vsi meseni. Glejte torej in spoznajte veliko hudobijo nečistosti v očeh troedinega Boga!

2.) Pa zakaj Bog še nadalje tako močno sovraži nečistost? Zato, ker se nečistnik vzdiguje in greši zoper vse božje zapovedi, ter je nezvest in nepokoren Bogu v vseh zadevah; kako bi ga mogel ljubiti?

Nečistnik greši zoper prvo božjo zapoved: V svojem srcu si postavi nečistega malika namesto Boga, na katerega vedno misli, po katerem poželi, kateremu je pripravljen vse darovati, mu z vsemi močmi služiti, Boga pa prežene iz njega. Zato vidimo, da nečistost pripravi največ ljudi ob pravo vero, privede k odpadu od Boga, ker mu Bog prepoveduje take grešne in poželjive strasti, zato rajše taji Boga in vero pusti, ker bi mu v veri na Boga ne bilo mogoče služiti svoji strasti, ter pusti vero in Boga, da služi svoji grešni strasti in tako greši zoper prvo božjo zapoved. — Nečistnik greši zoper drugo božjo zapoved s pregrešnimi obljubami in prisegami in rotnjem, da noče nikdar zapustiti ali odstopiti od svoje ljubljene osebe ali strasti! Nečistnik greši zoper tretjo božjo zapoved, ker ravno Gospodovi dnevi, katere bi moral z molitvijo in češčenjem božjim posvečevati, so mu najboljša prilika služiti svojemu nesramnemu poželenju, iti k grešnim shodom, ali se še celo v cerkvi pasti z grdimi mislimi in željami! Nečistnik greši zoper četrto božjo zapoved, ker nečisti otroci postanejo uporni in surovi proti svojim staršem, kakor izkušnja uči, in če starši na njih zapazijo take napake, je skoraj vselej nečistost vzrok. Razbrzdan sin in raz-

uzdana hči ne mara za svarjenje staršev, da ustreže svoji strasti, naj pride sramote, žalosti, nadlog nad hišo, starše, sorodnike kolikor hoče. Nečistnik greši zoper peto božjo zapoved. Koliko umorov nad seboj, zgodnjih nesrečnih smrti iz obupnosti ali radi žalosti ali celo radi zblaznelosti se zgodi, ki so posledice grešne nečistosti! Koliko otrok mora po nečloveških nezakonskih materah radi grešne ljubezni konec storiti! Koliko zakonskih mož in žena je že nesrečno končalo zaradi nečistosti! Kolikrat se še celo prijatelji, znanci koljejo radi grešne ljubosumnosti! Še celo svarilci grešnih dejanj so dostikrat v nevarnosti svojega življenja! Sv. Janez Krstnik je bil po nedolžnem obglavljen za voljo nesramne Herodije. Sv. Stanislav, škof krakovski, je bil pri oltarju umorjen, ker je svaril kralja Boleslava radi pohujšanja, ki ga je dajal celemu kraljestvu! In koliko umorov bo odkril šele sodnji dan zaradi te pregrehe, ki so sedaj prikriti! Nečistnik greši zoper sedmo božjo zapoved. Koliko nezvestob, tatvin storé nečisti sinovi in hčere, posli, hlapci in dekle, samo da se ustreže nečisti strasti, itd., dostikrat mora še premoženje staršev po vodi zavoljo nečistih del otrok! Nečistnik greši slednjič zoper osmo božjo zapoved. Koliko laži se zgodi radi nečistosti! Koliko obrekovanj, da se kdo znebi svojega nečistega tekmeca, koliko laži, da se nečistost prikriva, da nečisto znanje more obstati in se nadaljevati! Glejte, tako se za nečistnikom pomiče cela armada pregreh, in zato ni čuda, da slednjič pade sam v obupnost, in kakor je v začetku imel v svoji grešni slepoti vse za malenkost, tako začne naposled, ko se mu začne vest zbujati, z obupnim Kajnom klicati: Prevelike so moje hudobije, da bi smel upati odpuščanja, in z Judežem vzame vrv, ali kako drugo orodje ter konec stori svojemu neznosnemu življenju! (Konec prih.)

A. Šimenec.

Pogled na slovstvo.

1. *Propovedi*. I. Tomo Zupan. V Ljubljani. 1905. Zalagatelj Tomo Zupan. Natisnil Dragotin Hribar. Z odobritvijo k. š. ordinarijata v Ljubljani. V mali osmerki 383 strani z uvodom, zaznamkom vsebine in s popravki. Broširan izvod stane 2 K; elegantno vezan 3 K 20 vin. Dobivajo se v Katoliški bukvarni v Ljubljani. — Ime mons. Tomo Zupana je dobro znano v slovenskem homiletičnem slovstvu. Že „Slov. Prijatelj“ je objavil več njegovih govorov: „Danica“ je l. 1903. in 1904. redno prinašala njegove propovedi. O sedaj izdanem

prvem zvezku zbranih propovedi je napisal vč. g. dr. Fr. P. oceno, ki lepo označuje mons. Tomo Zupanove govore in ki se glasi: Pred seboj imam ličen zvezek v mali osmerki. Na prvi pogled bi človek ne pričakoval pridig v tako lepi obliki, prej bi mislil, da nam pisatelj podaja pesmi ali povesti. In vendar so pridige! Odkar imamo poseben homiletičen list, je v našem slovstvu redka prikazen, ako kdo sam objavi svoje govore. Zato bo tudi tu veljal pregovor: *Rarum carum*. Sploh je zanimivo prebirati zapiske, spomine ali govore takih mož, ki so nam že prej znani po svojem delovanju. Potem jih šele prav spoznamo, ko si ogledamo njih duševno delavnico in ko nam stopajo njih značajne poteze in posebnosti jasno pred oči. Tako je z naznanjenimi govori: Iz njih ti sije pisateljeva samostojnost in individualnost. O istih rečeh govori kakor drugi pridigarji, toda drugače — kakor odseva solnčna svetloba drugače iz tega kakor iz onega dragega kamena. Monsignor Tomo Zupan, ki je stopil l. 1904. v stalni pokoj — a še pridno deluje — si je s pričujočo zbirko govorov za vse cerkveno leto sam postavil najlepši spomenik na svoje dolgotrajno delovanje med našo mladino na gimnaziji. Leto za letom je razlagal dijakom v šoli nauke sv. vere in jim oznanjeval božjo besedo v cerkvi; sedaj jim zapušča kot zrel sad svojega nemalega truda, dejal bi kot svojo oporoko, zvezek svojih govorov, po katerih naj bi segli pred vsem številni učenci, ki so ohranili v srcu hvaležnost do svojega učitelja. Ne bodo se kesali. Z veseljem bodo prelistavali te kratke, v izbrani besedi na podlagi sv. pisma sestavljene in s poučnimi zgledi iz življenja in zgodovine okrašene ekshorte, ki obsegajo skozi in skozi obilo zdrave in krepke dušne hrane. Vezku vtisnjena št. I. kaže, da to ni prvi in zadnji spehljaj; sledi drugi in morda še njih več. Želeli bi te propovedi tudi kot primerno nedeljsko berilo na mizah zavednih slovenskih rodbin, ki še hranijo zmisel in ljubezen do najvišjih vzorov svete katoliške vere.

Dr. Fr. P.

2. *Kaj je torej z alkoholom?* Vsem, ki so dobre volje, pojasnuje M. V. V Ljubljani 1906. Založila Katoliška bukvarna, tiskalo katoliško tisk. društvo v Postojni. Cena 70 vin. — Ostri nastop proti alkoholizmu je zbudil pri nas že toliko zanimanja, da je mogla ta brošura nastopiti že s celim programom, ki naj dá dosedanjemu boju določnejšo obliko. Pogubni alkoholizem se bo dal omejiti v prvi vrsti z abstinenco in v drugi vrsti z njeno avantgardo — s treznostnimi družbami; zato apelira pisatelj na vse izobražene in vodivne stanove, naj zbirajo ljudi v te organizacije, da jih rešijo alkoholizma. Pisatej dobro osvetljuje tega sovražnika, njegovo vrednost, pomen, nevarnost in dobro pobija tudi z negativne strani vse ugovore, ki se nam vsiljujejo v boju zoper goljufivega, v ovčjo kožo skritega volka. Pisatelj kliče v boj zlasti duhovnike, naj se pridružijo temu gibanju, ker oni zanj lahko največ storé in odženo hkrati od svojih ovac najnevarnejšega sovražnika, ki jim žuga jih odtrgati od Gospodove črede. Kot dodatek se dobro poda pridejani govor zdravnika dr. Brecelja, ki daje nazorom in zahtevam bojevnikov trdno znanstveno podlago.

A. B.

Založba „Katoliške Bukvarne“.

Tisk „Katoliške Tiskarne“.

Odgovorni urednik: Alojzij Stroj.
